

ODLOČEN BOJ PROTI MOČNEMU PIVU

Vlada hoče na vsak način preprečiti izdelovanje in prodajo močnega piva. — Poostrene odredbe. — Vsako pivovarstvo, katero bodo zasacili pri izdelovanju močnega piva, bodo zaplenili.

Washington, D. C., 13. septembra. — Včeraj se je vršila konferenca voditeljev prohibicijskega departmanta in tozadevnih zastopnikov justičnega departmanta, katero so bili objavili s takim hruščem.

Kot znano, bi se morali pri tej priliki posvetovati glede sredstev, kako preprečiti kuhanje močnega piva. Konferenca je sklenila sprejeti naslednje načrte:

Ostrejše in hitrejše postopanje za preklje pivovarniških dovoljenj.

Kriminalne tožbe in ustavna povelja.

S pomočjo ustavnih povelj hočejo zapreti pivovarne, ki kršijo postavbo.

Pobiranje dvojnih davkov in glob na temelju člena 35. zvezne prohibicijske postavbe.

Zaplenjenje vseh pivovaren in njihov lastnine in slučajno, da se jim dokaže kršenje postavbe.

Prohibicijski komisar Haynes je rekel koncem seje, da se je razpravljalo o pravnomočnih odredbah in da so pojasnili nova sredstva za zasacanje kršilcev postavbe.

Zanaprej bo prohibicijski urad uveljavil ostrejše odredbe, da prepreči kuhanje in prodajo močnega piva.

Konferenca je sklenila nastopiti proti takim pivovarnam, kojih lastniki trdijo, da ne morejo dobiti nobene pivovarniške licence, dokler izdelujejo le sladno pijačo, ki vsebuje manj kot pol procenta alkohola.

Te pivovarne se razlikujejo od onih, ki kuhajo naprej pravo močno pivo ter skrčijo nato alkoholno vsebino na manj kot pol odstotka. Konferenca pa je zavzela stališče, da si morajo pridobiti pivovarniške licence vsi izdelovalci sladnih pijač, kojih način izdelovanja omogoča višji odstotek s svojimi trabantami, ki so zopet prišli v zvezo glavno mesto na stroške davkoplačevalcev ter podali svojemu glavarju poročila iz posameznih okrajev.

Dublin, Irska, 12. sept. — Po celem Irski so zasivkati uslužbeni in uradniki poštnih in brzojavnih naprav. Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

Stavka je v protest proti skrčenju plač.

ŽIDOVSKI ŠTUDENTI POVZROČITELJI DUELA

Takozvani viteški Madžari so še do danes ohranili nekdanj častivredno a sedaj zastarelo napravo dvo-boja.

Budimpešta, Madžarska, 13. septembra. — Vprašanje, koliko židov sme v tekočem semestru obiskovati madžarska vseučilišča je imelo za posledico poziv na dvo-boj, katerega bosta izvojevala dva odlična madžarska vseučiliška profesorja.

Med vseučiliščema v Budimpešti in Segedinu se je namreč vnel spor, kojega predmet je bil, če naj postava, ki omejuje število židovskih dijakov, velja tudi za židovske begunce iz madžarskih komitatov, ki pripadajo sedaj Čehoslovski, Rumunski in Jugoslaviji.

Po izmenjavah par nedovrjelih pism, je poslal profesor kirurgije dr. Barsoni, ki je tudi rektor budimpeštanske univerze, vseučiliškemu rektorju v Segedinu poziv na dvo-boj.

Dvoboj bosta izvojevala s sabljami.

SLABEJŠE PIVO NA NEMŠKEM.

Berlin, Nemčija, 13. sept. — Živilsko ministrstvo je izdalo odredbo, ki prepoveduje uporabo doma pridelanega sladkorja pri izdelovanju čokolade ter pri izdelovanju brandija in likerjev. Ta odredba omejuje tudi izdelovalce izvanredno močnega piva.

ZRTVE LESNEGA ALKOHOLA.

Število smrtnih slučajev v zvezi z uživanjem lesnega alkohola v Red Hook okraju v New Yorku je naraslo na petnajst, a policija še dosedaj ni izsledila vira tega smrtonosnega "žganja".

ANTRACITNI PREMAGARJI SO OBNOVILI OBRATOVANJE

Slika nam kaže skupino majnarjev v Nanticoke, Pa., ko se po končanem štrajku vračajo na svoje delovno delo v rovu.

OBRAVNAVA PROTI TISOČERIM GRKOM

Kemal paša je odredil proces proti tisoč Grkom, ki so se udeležili masakrov leta 1919.

Smirna, Turčija, 13. septembra. — Krščansko prebivalstvo Smirne je še vedno skrajno presenečeno. Niso se namreč zavržili masakri, katere so pričakovali, kakor hitro bodo prišli Turki v mesto.

Strah kristijanov je bil povsem upravičen, kajti vsi se spominjajo, da so pred tremi leti Turki ob priliki zasedanja Smirne masakrirali več kot pet tisoč mohamedancev z governernim vred.

Nobene dvoma ne more biti, da bodo dali Turki usmrtiti veliko Grkov in Armencev, ki so se udeležili onega masakra.

Tozadevni seznanji so že sestavljeni ter bodo vojna sodišča, sodelila najmanj tisoč Armencev in Grkov. Vsi Amerikanci pa so popolnoma varni.

Največjo čast je treba dati turškimi nacionalističnim poveljnikom, ki imajo toliko samokontrolne, da so preprečili velike masakre, čeprav se penijo jeze napram Grkom, ki so na svojem umikanju brez potrebe požigali in plenili turška mesta in vasi.

Mesto je čisto mirno. Glavne ulice so polne beguncev, ki niso že tri dni ničesar zavžili. Ameriški Rdeči križ je v družbi tukajšnjih Amerikancev prevzel vodstvo razdelitve živil med te begunce. V ta namen sestavljeni komitej je sklenil prehranjati vse begunce brez ozira na vero in narodnost. Vse mogoče pomoč mu tudi nudijo turške oblasti.

Cilj ameriškega odbora je nakupiti zadosti živil, da bo mogoče prehranjati begunce, dokler jih ne bodo mogli poslati nazaj v njih vasi, kjer je treba potrgati pridelek fig.

Pisce tega članka je izza odhoda Grkov obiskal vse dele mesta, posebno pa one, kjer stanujejo Armenci in Grki. Ulice so tako ozke kot da so bile zgrajene v namen, da se olajša zavratne umore. Skoraj iz vsake hiše vise turške, ameriške, francoske in laske zastave. Prebivalci ovidvidno pričakujejo, da bodo ti mahni kosi blaga zavarovali njih življenje in lastnino. Izza prihoda Turkov je naštel poročevalce na cestah približno 30 trupel; med njimi trupa desetih žensk.

London, Anglija, 13. sept. — V Anglijo so dospela iz Amerike naročila za dobavo 300.000 ton vlitega železa in tukaj se domneva, da je treba pripisovati delavskim nemirom v Združenih državah.

Škotski livarji, kojih peči so mrzle, so sklenili zopet pričeti z obratovanjem.

Uredništvo.

BOLJŠEVIKI SE VEDNO UPAJO NA SPORAZUM

Pravijo, da bi bilo mogoče najti medsebojno zadovoljivo formulo za izmenjavno komisij.

Poroča Walter Duranty.

Moskva, Rusija, 12. sept. — Kljub ugotovitvi pariške izdaje newyorškega "Heralda", da so oblasti v Washingtonu opustile vsak načrt glede ameriškega preiskovalnega odbora v Rusiji, prevladuje v tukajšnjih vladnih krogih še vedno upanje, da bo mogoče celo zadevo tako urediti, da bodo v Washingtonu zadovoljni ter ne bo ruska vlada ponizana.

Iz najbolj zanesljivega vira sem izvedel, da se sovjetska vlada sicer ne more odstraniti od bistvenih pogojev, ki jih je stavila potom svojega zunanega ministra, vendar pa domneva, da je še vedno mogoča formula, katero bosta sprejeli obe stranki. Semkaj naj bi prišla komisija, ki bi preiskala ekonomski položaj Rusije ter nato sporočila o možnosti trgovskega dogovora med obema deželama. Posebna ruska komisija, sestavljena iz mož, katerim bi ameriška vlada lahko zaupala, pa naj bi odšla v Ameriko.

Ruski voditelji spoznavajo baje zelo dobro, da bi ameriška komisija ne bila prisiljena na noben način zagovarjati dogovor, če bi se ji razmere v deželi ne zdele ugodne. Če pa bi se ji zdele razmere zadovoljive, bi bilo lahko skleniti dogovor med obema deželama ter obnoviti zveze kot so obstajale med Rusijo in Ameriko pred svetovno vojno ter uveljavljenjem sovjetskega režima.

Fort Worth, Texas, 13. sept. — Mrs. Tatum, stara štiri in štiri-deset let je nevarno bolna potem ko so jo večeraj zbičale štiri ženske, med njimi ena maskirana, ki so izjavile, da predstavljajo "komitej ladies nevidnega očesa". Mr. Tatum je dobila sto udarcev, potem ko jo je obdolžila četverica, da ruiniira svojo hčerko.

Terre Haute, Ind., 13. sept. — Zgodaj danes jutraj je zgorela naprava American Hominy Company in škoda, povzročena od tega požara, cenijo približno na tri milijone dolarjev. Enajst ljudi, samih uslužbencev, je bilo poškodovanih od padajočih zidov.

Neka eksplozija prahu se je završila malo pred polnočjo in planeni so se hitro razširili na vse dele poslopja. Vsi oddelki požarne brambse so bili poslani na lice mesta. a požarna bramba se ni mogla približati radi cele serije eksplozij kotlov, ki so podirale zidove.

Na stotine ljudi je bilo zaplenjenih s tem, da so preprečili razširjenje požara na sosednja poslopja.

London, Anglija, 13. sept. — V Anglijo so dospela iz Amerike naročila za dobavo 300.000 ton vlitega železa in tukaj se domneva, da je treba pripisovati delavskim nemirom v Združenih državah.

Škotski livarji, kojih peči so mrzle, so sklenili zopet pričeti z obratovanjem.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

GRŠKI PORAZ JE OGROZIL VES BALKAN

Srbi so baje začeli mobilizirati. — Tudi Romuni so pripravljani priskočiti Grški na pomoč. — Turki v Traciji so pričeli s protikrščanskim gibanjem. — Bivši grški ministrski predsednik Venizelos v Parizu. — Ameriški rušilec z živili.

London, Anglija, 13. septembra. — Central News je dobila iz Aten brzojavko, da sta jugoslovanska in romunska vlada pripravljene priskočiti Grški na pomoč, v slučaju, da bi prišlo do konflikta na Balkanskem polotoku. Jugoslovanske čete so bile baje že mobilizirane ter se pomikajo proti Skoplju.

Atene, Grška, 13. septembra. — Vseposred krožijo vznemirljive govorice, ki povzročajo med prebivalstvom strah. Tega strahu tudi ne morejo pomiriti poročila, prihajajoča iz oficijelnih krogov, ki pravijo, da ni nobene nevarnosti.

Turki v Traciji so baje pričeli s protikrščanskim gibanjem, kakor hitro so izvedeli za uspehe Kemalistov v Anatoliji. Završili so se številni spopadi med bolgarskimi komitaji in grškimi oddelki ob meji. Komitaji so bili poginjeni nazaj na bolgarsko ozemlje.

Carigrad, Turčija, 13. sept. — Ameriški rušilec "Edsall" je odplul proti Smirni z veliko zalogo živil (moko in kondenziranim mlekom) namenjenih za stradajoče begunce iz centralnega dela Male Azije.

Rušilec je bil odposlan po raznih brzojavkah ameriških pomožnih delavcev v Smirni, ki so izjavili, da se je bati izgredov in da je največja beda med otroci.

Več tisoč razoroženih grških vojakov je ostalo na polotoku zapadno od Smirne, med Smirskim zalivom in zalivom Scalanova.

Tako je izjavil tukajšnji grški vojaški komisar ter nadalje rekel, da straži te neoborožene Grke primerna oborožena sila.

Te Grke bodo prevzeli z grškimi transporti v domača pristanišča.

Turški nacionalisti so vjeli le malo grških vojakov. To zatrjujejo tukajšnji Grki, a obenem priznavajo, da se je veliko grških oddelkov izgubilo in da se še vedno potikajo med Smirno in Avalikom.

Vse grške vojske, namenjene v Pirej, so razorožili, predno so se vkrcali. Oni, ki so bili poslani v Tracijo, so pa smeli obdržati orožje.

Chicago, Ill., 12. septembra. — Polletna konvencija Fashion Art League of America je soglasno sklenila, da so minili časi kratkih las in kril. Tekom prihodnje jeseni in zime bodo ženske kikle zopet dolge in lasje bodo spletele ženske tako, da se jim bo lahko videlo ušesa.

KONEC KRATKIH LAS IN KRIL.

Chicago, Ill., 12. septembra. — Polletna konvencija Fashion Art League of America je soglasno sklenila, da so minili časi kratkih las in kril. Tekom prihodnje jeseni in zime bodo ženske kikle zopet dolge in lasje bodo spletele ženske tako, da se jim bo lahko videlo ušesa.

NOVI ROMAN! -- KAPITAN BLOOD

Kritika imenuje pisca tega romana Rafaela Sabatini-ja, "modernega Dumasa". S tem je dosti povedano. Kdor je čital Monte Krista, bo vedel, kaj pomenjajo te besede. Vsaka stran vsebuje nov doživljaj. Nikakih dolgovoznosti, samo dejanje. Cela serija najbolj presenetljivih in nepričakovanih dogodkov. Čitatelja prime kot z magično silo ter ga drži v svoji oblasti od pričetka do konca. Roman začnemo priobčevati danes teden.

Rafael Sabatini, avtor Kapitana Blood, se je pojavil kot méteur na literarnem obzorju zadnjih par let s svojim romanom "Scaramouche", kojega dejanje se vrši v času francoske revolucije. Sedaj mu je sledil Kapitan Blood, v katerem delu se nam vrlosti pisca še boljše razodevajo. Rafael Sabatini je imel angleško mater je bil vzgojen v Švici in na Portugalskem. Star je sedaj sedem in štirideset let ter obeta še dosti na literarnem polju.

V Kapitanu Blood boste zasledovali burno zgodovino moža, kojega vzgoja ni bila posvečena zadanjanju, temveč lajšanju trpljenja. Kljub temu pa ga je izbrala usoda za glavnega junaka najbolj burnih in krvavih dogodkov v času, ko so morski roparji vznemirjali Karibejsko morje ter prežali na španske galere, vračajoče se, obložene z zlatom in dragulji, iz Mehike, Peruja in drugih južno-ameriških dežel proti Španiji. Videli boste, kako je naš junak premagal vse ovire, suženjstvo, peklenško podlost svojih gospodarjev ter izšel zmagoslaven iz boja, — deležen največje nagrade, po kateri mu je hrepenelo srce, deklice, ki jo je ljubil na tihem, ker ni nikdar upal, da se bodo uresničile njegove najbolj tajne in nikdar razodete želje.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRILJI ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron .... \$ 1.15
400 kron .... \$ 1.55
500 kron .... \$ 1.90

1,000 kron .... \$ 3.70
5,000 kron \$18.00
10,000 kron \$35.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir .... \$ 2.75
100 lir .... \$ 5.00
300 lir \$14.10

500 lir \$23.50
1000 lir \$46.00

Za pošiljave, ki presegajo znesek dvajsetisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljemo po možnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Štatanamo po ceni onega dne, ko nam dospo poslani denar v roke. Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.00
Za celo leto vnaprej \$6.00 Za New York za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50 Za pol leta \$3.50
Za štiri leta \$13.50 Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priložujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošljeno bivaličke naznanj, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2678

BARONI NISO NIČ IZGUBILI

Podpisanje pogodbe med premogarji in lastniki premogovnikov v antracitnih poljih je napravilo konec stavki v antracitnih premogovnikih. Velik del premogarjev v rovih mehkega premoga se je že pred par tedni vrnilo na delo. Kljub temu pa stavka še več tisočev premogarjev, ker nočejo popustiti lastniki številnih rovo.

V splošnem je mogoče sedaj izreči sodbo glede pet mesecev trajajoče premogarske stavke. Ta sodba pa ni za premogarje tako razveseljujoča kot bi jo jim privoščili. Delavci so odbili napad na njih organizacijo. To predstavlja njih glavni uspeh. Preprečili so nadaljna znižanja njih plač. To sta dve pridobitvi, ki ne bosta koristili le premogarjem, temveč tudi celokupnemu delavstvu dežele. Predno so se spustili premogarji v boj, se je pričela majati cela ekonomska fronta delavstva Združenih držav. Številne strokovne skupine, med njimi tudi organizirane, so bile na divjem begu. Brez vsakega odpora so sprejemale nadaljna skrčenja plač ter druga poslabšanja delavskih pogojev.

Odpor premogarjev pa je ustavil ta beg ter dal ostalim delavcem novega poguma in moči za odpor. Junaški premogarji so si vsled tega stekli velikansko zaslugu za celo delavsko gibanje.

Da niso bili bolj uspešni, da niso zmagali na celi črti, temveč sklenili mir ne da bi si priborili imenovanja vredna izboljšanja, je prepisovati vodstvu, ki se samo boji posledice brezobzirnega boja in ki se boji prebujenja premogarjev k polni zavesti njih moči.

Premogarji so s svojimi družinami stradali cele mesece ter trpeli veliko pomankanje. Svojo zmago so drago plačali. Meščansko časopisje, ki je proti vsaki stavki in ki svetuje delavcem vedno k popustljivosti, je iz računala premogarjem, koliko dolarjev so izgubili na plači.

Številni delavci se dajo premostiti s takimi številkami. Iz tega sklepajo, da ne morejo dobiti premogarji nazaj izgub, katere so imeli glede plač in da bi vsled tega storili boljše, če bi sprejeli zmanjšanje plač. Pozabljajo pa pri tem, da prihaja podjetnikom tek med jedjo, da bo enemu složenju plač, nemu poslabšanju delavnih pogojev, katero bodo sprejeli delavci brez odpora, sledilo drugo. Tekstilni delavci, železniški delavci in številni drugi so imeli prav take izkušnje v teku zadnjih dveh let. Prva skrčenja so sprejeli s kletvicami, a brez odpora. Krušno torbico so jim konečno dvignili tako visoko, da so bili prisiljeni poslušati se boja.

Vsled tega se tudi premogarji niso mogli in niso smeli udati. Morali so zastavkati, ker je bilo to edino sredstvo, da zavarujejo svojo organizacijo ter življenjski standard.

Celo iz te stavke pa so imeli premogarski baroni velikanske prednosti. Ko so podjetniki ponudili delavcem skrčenje plač, so vedeli, da bodo v vsakem slučaju oni vlekli korist. Če bi se premogarji udali, bi pričeli teči milijoni dolarjev "prihranjenih" plač v žepu premogarskih baronov. Noben človek namreč ne vrjame, da bi cenejšje prodajali premog, potem ko bi skrčili plače delavcev. Sedaj pa so zmagali premogarji v stavki in plače bodo ostale iste kot poprej. Medtem pa so se iznebili premogarski baroni vsega premoga, nagradenega pred stavko, — odpadkov in kamena, — za povišano ceno ter si zagotovili za prihodnjih par mesecev odjemalce za višjo ceno, ki jim bo nudila velikanske dobičke. Tako ali tako, premogarski baroni so zmagali.

Ko bo sedaj veljavni dogovor v naslednjem letu potekel, bodo premogarski baroni za par milijonov bogatejši, imeli nagradenega nove zaloge ter zopet lahko mirno čakali stavke ali jo celo sami provocirali. Premogarski baroni in njih družine ne bodo trpele lakote in njih otroci ne bodo hodili bosih ter oblečenih v eunje.

Delavci pa si ne znajo drugače pomagati kot prenašati lakoto in pomanjkanje, da se potom stavke zavarujejo pred popolnim zaslužnjem.

Novice iz Slovenije.

Z lestve je padel.

Peregrin Jaklič, zidar na južni železnici, je delal na 10 metrov visoki lestvi pri železniškem predoru na Martinovi cesti v Ljubljani. Priljubljen je neki vijak. Mimo lestve je nenadoma pridrvel neznan kolezar, se zadel vanjo in jo podrl. Jaklič je odletel z lestve in padel tako nesrečno na tla, da je dobil težke notranje poškodbe.

Avtomobilska nezgoda

Zet veleindustrialeca g. Majdiča v Celju, g. Jokišič, je v družbi soproge in vsakinega napravil izlet v mestno okolico. Jokišič, ki je sam sofaral, je na nekem ovinku zavozil v neko skalo, vsled česar se je avto razbil. Gospa Jokišičeva je bila pri tej nezgodi težko ranjena, dočim so bili ostali člani družbe le lahko poškodovani.

Wranglova soldateska v Jugoslaviji.

Iz Gornje Radgone poročajo: Wranglova svojat je zblaznela. Ni dolgo, kar se je zgodil obžalovanja vredni slučaj v Gornji Radgoni, da je Wranglovec ustrelil posestnika Koebeka. Za tem dogodkom se množijo škandali po vrsti. Pri Sv. Ani na Ajgnu (Prekmurje) je pijani ruski kapitan ustrelil nekega domačina posestnika. Kapitana so sicer spravili v zapor, navadno pa takim zločincem ne skrivajo lasu. V nedeljo 20. avgusta zvečer je šla proletarska družina s sprehoda domov. Naenkrat so pridrveli trije Wranglovi za njo in ji hoteli iztrgati kakih 19 let staro dekle in jo odvesti. To se jim slučajno ni posrečilo, toda to je Wranglovec tako raztogotilo, da so stekli za to družino na stanovanje. Tu so začeli mlattiti in zbadati z bajoneti po vratih, da so vrata popolnoma demolirali. Pri tem je zadobil Peter Smodiš, ko je tiščal vrata iz notranje strani, dva vbodljaja na desno roko. Njegova žena pa ravno tako dva vbodljaja na desno roko in udarec na desna rebra. Na veliko klicanje in kričanje so vendar pritekli ljudje, ki so surove nasilneže pognali. — Je že skrajni čas, da oblasti rešijo obmejne kraje pred pritepenimi Wranglovimi tolpami, ker bo ljudstvo sicer prisiljeno izvajati posledice. Ljudstvo je nenavadno razburjeno in se kaj hitro lahko zgodi, da bo prišlo v nasprotnem slučaju do krvoprelitja, katerega bodo krivi merodajni krogi sami, ki so gluhi in slepi na vse pritožbe.

Z Raketa poročajo: O roparskem umoru nad Petrom Jakcem, ki je bil izvršen med Planino in Raketom, se mnogo govori. Upati je, da pride resnica kmalu na dan. Naše ljudstvo se splošno zgraža nad Wranglove, ko vidi, da nič ne delajo, se sprehajajo po Raketu in Cerknici v najfinejših oblekah in obnavljih, medtem ko prihajajo naši domači fantje od vojakov na dopust v zelo skromnih oblekah, včasih celo strgani in na pol bosih. Wranglovec se vidi dan za dnevom popolnoma pijane, pretepajo se in so gostilničarjem v veden strah, zlasti pa domačim dekletom, ki niso varna pred njimi. Sliši se vedno o velikih zaplembah tobaka, a nikdo ne ve, kam ga denejo. Enako se ljudje čudijo, kje dobje ti gospodje toliko denarja. Ljudstvo je čimdalje bolj razburjeno in zahteva, da se Wranglovec takoj odstrani.

Smrtna kosa.

V Mariboru je po težki bolezni izdihnil Fridolin Kavčič, polkovnik v pokojju. Njegovo ime je bilo ugledno v vojaških krogih zaradi izumov praktične cene, in ako bi pokojnik ne bil Slovenec, bi bil pač dosegel najvišjo stopnjo, a tudi velik imetek. Ti izumi so: 1. Vizirno zrcalo M. 95, t. j. preprost aparat za pregledovanje vzrovov v puškini evvi. Odkar obstoja ta Kavčičev izum, se lahko puške uporabljajo izdatno dalje časa. Vizirno zrcalo je uvedeno pri različnih armadah. 2. "Brzosedlar", t. j. priprava, ki omogoča konjati osedlati ali razsedlati z enim samim prijemom. Za konjstvo torej velika olajšava in za konje prava dobrota. Izum je uveden pri različnih evropskih armadah in je tudi pri severo-ameriški kavaleriji obligatoren. 3. Streliški periskop, anal, priročen aparat, ki omogoča streljati iz kritij in je uporaben na vsaki puški, a le pri jasnem vremenu. Uveden je bil pri armadah osrednjih evropskih držav.

Fridolin Kavčič je bil rojen leta 1860. v Sevnici na Stajerskem, se je šolal v Ljubljani, stopil 1. 1877. v 8. lovski bataljon, l. 1880. je dovršil kadetnico v Zagrebu ter je služboval v Tridentu, Osijeku, Ljubljani, Celovcu, na Dunaju in drugod. Po prevratu je zaradi boleznih — imel je raka — stopil v pokoj. Živel nekaj časa v Ljubljani in se nato nastanil v Mariboru. Opisal je delovanje cele vrste Slovencev v domovini neznanih, a odličnih kulturnih delavcev med tujimi narodi; te Kavčičeve biografije so izhajale v "Ljubljanskem Zvonu" v letnikih 1895, 1896, in 1898. Opisal pa je tudi v slovenskih naprednih dnevnihki razne odlične vojake — lovske krvi, spomine na razne literature in drugo. Pokojnik je bil na Dunaju v slovenski družbi velepriljubljen družabnik. Večkrat je predaval v društvu "Zvezda". Kot častnik ni nikoli skrival, da je Slovenec in naprednjak. V Ljubljani je imel mnogo prijateljev. Njegova hči edinka je omožena z orožniškim kapitanom, sinom mag. ravnatelja v pok. Ivana Vončina v Ljubljani. Vrlecan do smrti marljivemu možu ostani v naši kulturni zgodovini ohranjen časten spomin!

Gradišč Suvober, letna kraljeva rezidenca na Bledu.

Je postal 29. jul definitivno kraljeva last. Pogodbo sta podpisala kraljev osebni tajnik Vlado Petrovič-Njeguš in dr. Karel Triller kot pravni zastopnik bivšega lastnika, kneza Otona Windischgrätzta. V bližini dvorca bo kralj zgradil poslopje za dvorske oficirje in činovnike, kasarno za gardiste ter zimsko garažo.

Dve sokolski poroki.

Iz Hrastnika poročajo: Dne 30. jul. se je poročil načelnik dolškega sokolskega oddelka Šečurje z gđ. Pirkerjevo, naslednji dan pa je bila poroka hrastniškega načelnika Fajdige z Ano Sorčanovo.

Zlata poroka.

Iz Trbovelj poročajo: Te dni smo slavili redko slavo: zlato poroko. Radniški veteran Anton Marn, Soletni starček in njegova žena Katarina iz dolgih 50 let nosita breme in veselje zakonskega in rodiljskega življenja. Skoraj 45 let je oče Marn delal nepretrgoma pri rudokopu, dokler mu moč niso popolnoma opešale. Nakopal si je v rojih neozdravljivo bolezen, na dihu pa je ostal čil in zdrav, kakor tudi njegova zvesta družica. Zlata poroka se je vršila na posebno slovesen način v župni cerkvi ob udeležbi mnogih gostov, zastopnikov uradov in korporacij. Zlatoporočena sta bila obdana od svojih dragih otrok in vnukov. Eden njunih sinov je profesor Josip Marn, hčerka se je priateljela iz daljne Amerike, da se enkrat vidi dobre starše in proslavi z njimi ta lep praznik življenja. Čestitkam, ki sta jih prejela zlatoporočena, se pridužimo tudi mi. Naj jima bo srečen in zadovoljen zaton življenja!

Grizha se zopet pojavlja.

Z novim sadjem se je v različnih krajih pojavila stalna spremljevalka prvega sadja — grizha. Bolezen je zelo nalezljiva in zato nevarna. Najlažje se ohranimo grizha s snago: umivanje rok pred jedjo, umivanje sadja pred zavžit, kom itd. V slučaju obolenja je treba takoj klicati zdravnika. Jestivine je treba pokrivati pred muhami, ker te prenašajo bacile.

Utonil je

v Savi pri Sevnici gimnazijec osmošolec Tomanič iz ptujskega okraja, ki je prišel na obisk k svojemu stricu v Sevnico.

Stoletna starca.

V Noventi pri Podovi je umrla sto in dve leti stara vdova Pintin, ki je imela sedem sinov in 140 vnukov. Starca je imela do zadnjega trenutka nenavadno dober spomin ter je neposredno do smrti delala na polju.

Odkrita nemška zarota.

Iz Novega Sada poročajo, da je orožniški kapetan Atarjackovič odkril v neki vasi pri Novem Sadu organizirano nemško zaroto proti Jugoslaviji. V zaroti je kompromitiran tudi "Kulturbund". Oblasti so aretirale voditelje in uvedle vsestransko preiskavo.

Peter Zgaga

OB DESETLETNICI.

Ljudje prirejajo odhodnice, praznujejo obletnice, in vsled tega mi menda ne bo nihče zameril, če napišem ob svoji desetletnici par besed sebi v vzpodbujno ter drugim v dolgočasno naznanje.

Danes ali včeraj, zdi se mi, da danes, je minilo deset let, ko so me posadili na stol ter mi rekli, naj pišem to in ono, kar bi utegnulo zanimati slovenskega izseljenca v Ameriki.

Izza onega časa so mi trikrat premenili pisalno mizo, dvakrat pa stol. Sedalo je k sreči še vedno isto ostalo.

Prve nauke v časnikarstvu so mi dajali predpostavljeni uredniki. K sreči jih nisem ubogal. Vsi so namreč imeli silno napačno — da so hoteli učiti ljudi. Jaz sem se rajši od ljudi učil, in ta šola se je vedno najboljše obnesla.

Tudi Majk Cegare je bil nekoč moj kolega ter mi skušal dajati dobre nasvete. Mene, enega samega, ni izpreobrnil.

Sedaj izpreobrača in uči tisočero članstvo jednote, ki je menda zadovoljno z njegovimi nauki. Čež krajinščino in katoliščino pa reva ne bo najbrže nikdar prišla.

Po preteku desetih let izza časa, ko so mi rekli pisati za narod, me je narod dosti naučil. Za vse, kar znam, če sploh kaj znam, sem mu srčno hvaležen. (Na tem mestu se moram posebej zahvaliti patru Skazi za krasno zbirko posvk, pobranih iz njegovih člankov. V to zbirko pa le v skrajni sili posegem.)

Pred sedmimi ali osmimi leti sem moral prestati težak porod. Tedaj je bil namreč Zgaga rojen v meni. In sicer na dvaindesetdeseti vzhodni cesti, v češki Sokolovni. Za babico mi je bila takozvana slovenska inteligenca newyorškega mesta pod pokroviteljstvom slavnega avstrijskega konzulata.

Prav dobro se spominjam tistega nesrečnega večera, ko je bil Zgaga spočet in rojen obenem.

Zgaga ni nikdar vzrok nobene stvari. On je vedno posledica.

Dobra posledica dobrega dejanja, ali pa maščevanje, ki čaka na cilju rojaka, kateri ni ubral prave poti.

Če čez koga zabavljam, so vsi njegovi sovražniki moji prijatelji. Vsi, katere sem okrajal, so moji sovražniki. Dosti jih je. Ne vem jih niti števila, niti imena.

Poglavljivo je, da moji sovražniki list bolj redno čitajo in bolj redno obnavljajo naročnino kot pa moji prijatelji.

Ženske mi niso naklonjene. Jaz jih spoštujem, ker mi ne preostaja drugega. V modrosti in zgovornosti jim pa niti do kolen ne sežem.

Parkrat se mi je obetala dvomljiva čast, seznaniti se z nohtni te ali one. Do drugih stikov pa ni prišlo nobenih.

V sreč nisem še nikomur slabega želel.

Nikomur nisem nikdar zameril, še celo rojaku ne, ki me je nekoč resno svetoval: "Kakega dela se loti. Kaj bi, zlodja, mazaral po cajntengah".

Ravno nasprotno: globoko in temeljito premišlujem njegov radikalni nasvet. V zadnjem času sta se mi vrnila dva nezakonca brata: Pavle v Chicagi in Janez pri ljubljanskem "Slovenec". Odkrito priznam, da se te vsiljene zlahte sila sramujem. Če se ne bosta hotela prekrstiti, mi res ne preostaja drugega, kot da se jaz prekrstim.

V splošnem je pa moje življenje, življenje ponižne vijolice. (Prosimo vas, ne režite se!) Da, življenje ponižne vijolice.

Njen vonj je odvisen od solčnih žarkov, ki jo grejejo, od gnojja, ki ga ji nastiljajo, in koncem konca, od biserne rosice, ki jo je deležna včasih kljub osemnajstemu amandamentu Združenih držav.

Dopis.

Monessen, Pa.

Zalostno vest moram poročati iz naše naselbine, da je bil tukaj pokopan rojak Anton Grazuti, doma iz vasi Zapotok, fara Ig pri Ljubljani. Pekojni Anton je živel več let tukaj, potem se je preselil v Youngstown, Ohio. Zadnjih par let je živel v Girardu, Ohio. Pokojni Anton je zbolel dne 3. avgusta. Prepeljan je bil v bolnišnico v Youngstown, kjer se je moral podvreči operaciji, kateri je podlegel dne 7. septembra ob 8. uri zjutraj. Truplo pokojnega je bilo prepeljano v Monessen, kjer smo ga položili k poslednjemu počitku dne 9. septembra. Pokojni Anton je bil član društva sv. Antona St. 108 JSKJ, Slovenskega samostojnega društva v Girardu ter delni član Slovenskega Doma v Girardu. Truplo pokojnega je bilo spremljeno iz Girarda v Monessen od vsakega društva po en član. Ker je razdalja od tukaj 108 milj, je bilo nemogoče se vsem članom udeležiti pogreba. Monessenski člani društva Jezus Prijatelj Malenih JSKJ, so bili takoj pripravljani, da grejo na roko girardskim sobratom in se takoj ukrenili vse potrebno. Pogreb je bil krasen. Društvo sv. Antona in delničarji Slovenskega Doma so bili z zastavo, kakor tudi monessensko društvo. Ob odprtem grobu je govoril sobr. J. Likon in A. Smrekar, uradnika društva Jezus Prijatelj Malenih. Društvo sv. Antona je zastopal sobr. Fr. Kramar Slov. samostojno društvo Fr. Tegej, delničarjev Slov. Doma pa J. Taneček. Sobr. Kramar se je v imenu girardskih društev v vzhvisenih besedah poslovil od pokojnika ter se zahvalil monessenskim rojakom za njih trud, nakar so zavihrale 3 zastave ob odprti jami v slovo, obenem so se položili venci ob grobu.

Tukaj je zopet lep vzgled: ako si v društvih, kako lepo si spremljen na zadnji poti. Rojak, vstopite v društva, ker ne veste ne ure ne dneva, kdaj vas zadene enaka usoda.

Delavski položaj v Monessenu je precej povoljen. Seveda, dela se kar po 13 ur na dan. Kdor hoče delati, naj pride sem. Dela je dosti, denarja pa nič.

Poročevalcec.

Lavisve je umrl. Pokojnik je poučeval od l. 1875. naprej na pariški "Ecole normale superieure", l. 1888. je bil imenovan za profesorja novejšje zgo-

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRUŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH.

Hude Bolečine

revmatične hifro dajša te, če rabite

SEVERA'S GOTHARDOL

Zanesljivi liniment

Isotfako uporaben je za izvijnjenje, oteklino, za otrplost, in ohromelost bolnih mišic fer udov.

CENA 30 IN 60 CENTOV.

Vprošajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

dovine na "Faculte des lettres", l. 1892. pa je postal član francoske akademije. Lavisve je znan zlasti po svojih zgodovinskih razpravah o Nemčiji.

Letalec okoli sveta obolel.

Iz Calcutte poročajo, da je letalec okoli sveta major Blake resno obolel in da se mora podvreči težki operaciji. Polet okoli sveta bodo nadaljevali njegovi spremljevalci pod vodstvom kapetana Moellana.

Od vseh dobrih igralcev harmonik dobivam danzadnem zahvale. Pravijo, da so moje harmonike najboljše ter da vse prekašajo. Za vsako harmoniko garantiram. Če niste znajo zadovoljni, jo vzamem nazaj in vrnem denar.

JOHN WEISS 192 Jefferson St Brooklyn, N. Y.

ZNIŽANA CENA

Cipar, najboljša vrste, jako velika jagode, baksa 28 funtov \$4.20
Trinjeve jagode, vrea 132 funtov \$9.—
Muškatec, sladke debele jagode, baksa 50 funtov \$6.40
Malo črno prsko grozdje, baksa 50 funtov \$6.75
Žige (v reštab) najboljše vrste, Baksa 110 funtov \$10.50
K naročilu priložite Money Order.

MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall Sta. New York, N. Y.

Delnice Jadranske Banke.

Narastujoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanzivnim delom v vseh panogah gospodarskega življa v domovini je izkazalo potrebo povečati lastna obratna sredstva zavoda. V izvršitvi sklepa občnega zbora od 27. maja se je sedaj povišalo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300,000 delnic po K400 ali Din.100 nominale.

Iz množestvenih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je sklearpati da bojo naši izseljenci želeli nabaviti delnice III. izdaje, vsled česar se je rok za podpisovanje v Ameriki podaljšal do 31. oktobra t. l.

Naši izseljenci ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor delničarji v domovini.

Cena za eno delnico je:
(K400 za glavnico in K360 za rezerve) K760.
doštevši 5% obresti od 1. jan. do 31. okt. 1922 : : : : K 31.70
K791.70

Delnice imajo pravico do dividende za l. 1922.
Za leto 1921 dividenda je iznašala 12% to je K48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dohodek.

Za vpis in informacije se obrnite na:
Frank Sakser State Bank
Glavno zastopstvo Jadranske banke.
82 Cortlandt Street New York City

OHRANJENJE LENINOVE ROJSTNE HIŠE.

Kazan, Rusija, 13. sept. — Majhna hiša v vasi Simbirsk ob reki Volgi, v kateri se je rodil predsednik Lenin pred 53 leti bo restavrirana in pripravljena za obisk turistov. Delo bo nadzorovala vladna komisija.

SMRT DVEH AVJATIKOV.

Tulsa, Okla., 13. septembra. — Tommy Tucker, star osemnajst let in Archie Stowell, star osem in dvajset let, sta bila na mestu ubita, ko je prišel aeroplan, v katerem sta se vozila, iz višine 350 čevljev.

Glasilo Jugoslovanske Katoliške Jednote

Vstanovljena leta 1898.

Glavni urad Ely, Minnesota.

Inkorporirana leta 1901.

Naznanilo.

Članom in članicam dr. sv. Janeza Krstnika št. 37, J. S. K. J. v Clevelandu se tempotom naznanja, da se vrši 8. oktobra t. l. banket v Grdinovi dvorani ob poldnevih zvečer v počast dvajsetletnice društvenega obstanka. Vsem članicam in članom so bile razposlane vstopnice in vsak je primoran vzeti po eno. Cena je \$1.25 vsaki. Denar za vstopnice mora biti plačan pri tajniku najkasneje 26. septembra. Otroci članov in članice pod 16. letom so vstopnine prosti.

Na banketu bo vsega v izobilju, bogato obložene mize, pijača, ples in sploh vsa telesna dobra dela. Otroci bodo pa deležni drugih dobrih stvari in zabave.

Bratje in sestre! Ta veselica ne bo prirejena v korist društvene blagajne, ampak zato, da si društveni člani in članice prirede lep društveni večer, da praznujemo dvajsetletni obstanak društva, ki se je iz malega števila članov povzpelo do enega najmočnejših društev v Clevelandu. Pridimo skupaj ta večer vsi.

Težko je dobiti člane enega društva skupaj. Pogovorili se bomo in se navdušili za društveno delo vohodce. Ni samo, da se plača svoj asmesent, ne, to ne zadoštuje. Društveni člani in članice so velika družina in kot taki bi morali bolj pogosto prirediti družinske večere in zabave, ne pa kot je sedaj, da nekateri po leta in leta niti na sejo ne pride in ne pozna niti društvenih uradnikov.

V ta namen priredi torej društvo večer dne 8. oktobra, in takrat bomo videli, koliko nas je in kakšni smo. Nekateri bomo morda zadnjokrat skupaj ta večer, morda jaz — morda ti...

Preskrbljeno bo, da bo vsakemu ostal ta večer v spominu, zato glejte, da bomo vsi, ki spadamo pod zastavo dr. sv. Janeza Krstnika št. 37, J. S. K. J. v Grdinovi dvorani dne 8. oktobra ob pol sedmih zvečer.

Z bratskim pozdravom,
James Debevec, tajnik.

Dopis.

Chicago, Ill.

Težko pričakovani dan 3. sept. je minil v zadovoljstvo članstva društva Zvon št. 70 JSKJ Vršla se je veselica v vinski trgovtvo in uspela poveljno. Kljub silni vročini, katere je vladala one dni v Chicagi, je občinstvo v veliki množini posejlo to prireditve. V prvi vrsti gre zahvala očetu županu in njegovi soprogi (John Bedenčič in Mary Kovačević), kateri sta bila pridna na delu, da sta obložila prav dobro vinograd. Hvala tudi občinskemu pisarju (Frank Pečniku), kateri je tako vestno vključeval vse tiste, kateri so prejemali županovo postavbo. Zahvaljujem se tudi vinčarkam in vinčarjem, kateri so bili tako zvesto na delu. Kdor se ni pokoril županovi postavi, je bil kaznovan. Zahvaljujem se v imenu društva Zvon št. 70 JSKJ vsem tistim, kateri so kaj darovali, da smo prišli do precejšnjega uspeha za v korist društvene blagajne. Vsi brez izjeme so svojo dolžnost storili da sem bil prav zadovoljen člani in članice, le tako naprej! Tukaj je vzgled, da vlada slopa pri društvu. Zahvaljujem se slavnemu občinstvu iz Chicage in okolice ter vsem iz Kenosha, Wis., kateri so nas posejli v tako veliki vročini. Hvala gre tudi sbratu Spolarju za njegov trud. Tudi naše društvo bo vpoštevalo prireditve bratskih društev in se odzvalo njih vabilom. Torej se še enkrat zahvaljujem v imenu društva Zvon št. 70 JSKJ vsem skupaj.

Frank Retel,
predsednik veselicega odbora.

Fiasko dunajskih komunistov.
Dunajski komunisti so napovedali te dni veliko zborovanje pred magistratom. V svojih pozivih na zborovanje so med drugim zahtevali, naj privede vsak komunist s seboj vsaj enega nekomunista. Če bi bilo to res, potem ni na Dunaju niti 1500 komunistov, ker je prisostvovalo velikemu zborovanju komaj 3000 oseb. Po zborovanju so odšli brez vsake manifestacije.

Naznanilo.

Chicago, Ill.

Članstvu društva Zvon št. 70 JSKJ se naznanja, da se vrši prihodnja seja dne 17. septembra v navadnih prostorih ob 2 uri pop. Vabljeni ste vsi brez izjeme, da bomo slišali poročilo veselicega odbora.

Kakor je že bilo poročano, je prosti pristop v društvo še septembra in oktobra. Torej vsak ima še priložnost dva meseca, da lahko postane član JSKJ z malimi stroški, to je za zdravnika in navaden asmesent. Bratje in sestre bodite toliko prijazni in razložite svojim prijateljem, da je sedaj lepa priložnost za pristop v društvo Zvon št. 70 JSKJ.

S bratskim pozdravom
John Jurečić, tajnik.

Premembe med društvi in Jednoto za mesec avg.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn.

Pristopili: — Frank Mavsar, 96, 22207, 500, 26; — John Gnidica, 06, 22192, 1000, 16; — Jerry Levstik, 06, 22232, 500, 16; — Mady Lanka, 06, 22233, 500, 16; — Edith Erchull, 06, 22234, 500, 16; — Viktorija Skala, 06, 22235, 500, 16; — John Koščak, 06, 22230, 500, 16; — Agnes Urbas, 06, 22231, 500, 16.
Suspendirani: — Joe Prus, 95, 16493, 1000, 18.
Umrli: — Steve Rozman, 83, 14119, 1000, 28.

Društvo Srca Jezusa, št. 2, Ely, Minn.

Pristopili: — Frank Prijatelj, 06, 22197, 1000, 16; — Frank Antonič, 06, 22215, 1000, 16.
Umrli: — Frank Mrak, 75, 12569, 1000, 35.

Društvo Sv. Barbare, št. 5, Soudan, Minn.

Suspendiran: — Matt Nemanich, 88, 16314, 1000, 25.

Društvo Sv. Alojzija, št. 6, Lorain, Ohio.

Pristopili: — Joseph Skerjanc, 89, 22225, 500, 33; — Joseph Kosten, 06, 22228, 500, 16.

Premenil zavarovalnino iz \$500 na \$1000. — Frank Znidarski, 96, 18979, 1000, 21.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 9, Calumet, Mich.

Pristopili: — Joseph Startz, 05, 22217, 1000, 17; — Joseph Zupancich, 04, 22216, 1000, 18; — Rose Kocjan, 06, 22206, 500, 16.
Zopet sprejeti: — Jacob Kaucich, 78, 18188, 1000, 37.

Društvo sv. Joefa, št. 12, Pittsburgh, Pa.

Zopet sprejeta: — Mary O. Grasih, 94, 21749, 1000, 27.

Društvo sv. Alojzija, št. 13, Baggaley, Pa.

Pristopila: — Mary Ribič, 89, 22218, 250, 33.
Zopet sprejeta: — Helena Knaus, 71, 8451, 500, 35.
Črtani: — Stefan Kovačič, 96, 19285, 500, 21; — John Piel, 78, 5105, 1000, 22; — Louis Hribar, 65, 1078, 1000, 37; — Stefan Rudar, 84, 17921, 1000, 31; — Dragotin Jandrešič, 78, 7276, 1000, 29; — Frank Tandarič, 89, 7269, 1000, 18; — Roko Karija, 84, 18591, 1000, 32; — Geo Mučnak, 80, 17131, 1000, 33; — Ignac Ferlin, 69, 12116, 1000, 40; — John Štefanič, 01, 21880, 500, 21.

Društvo Sv. Cirila in Metoda, št. 16, Johnstown, Pa.

Pristopila: — Mary Fink, 84, 22219, 1000, 38.
Suspendirani: — John Potisek, 81, 21303, 1000, 40; — John Honiksmann, 78, 3396, 1000, 27; — Katie Honiksmann, 84, 8555, 500, 22; — August Blekovič, 02, 19905, 1000, 16.
Črtani: — Frank Mikuš, 75, 18877, 250, 42.
Odstopil: — Stanley Bončina, 02, 20841, 500, 19.

Društvo sv. Alojzija št. 18, Rock Springs, Wyo.

Suspendiran: — Martin Klobous, 65, 1375, 1000, 37.
Umrli: — Anton Zupce, 63, 1414, 1000, 41.
Prestopil k društvu št. 27, Diamondville, Wyo. — Jos Ivezich, 79, 4841, 1000, 27.

Društvo sv. Jožefa št. 20, Gilbert, Minn.

Pristopil: — Louis Starich, 06, 22226, 1000, 16.

Društvo sv. Jožefa, št. 21, Denver, Colo.

Pristopi: — John Perko, 78, 22220, 1000, 44.

Društvo sv. Ime Jezus, št. 25, Eveleth, Minn.

Prestopila k društvu št. 30, Chisholm, Minn. — Cecilija Janezich, 88, 19527, 500, 30; — Anton Janezich, 78, 19529, 500, 40.

Društvo sv. Štefana, št. 26, Pittsburgh, Pa.

Zopet sprejeti: — Frank Ovca, 95, 19875, 500, 24.
Umrli: — Geo. Zepuhar, 59, 1816, 1000, 42.

Društvo sv. Marija Danica, št. 28, Sublet, Wyo.

Prestopil k društvu št. 18, Rock Springs, Wyo. — Mihael Taucher, 73, 6908, 1000, 34.

Društvo sv. Alojzija št. 31, Braddock, Pa.

Zopet sprejeti: — Car Stefan, 89, 21228, 1000, 32.
Suspendiran: — Adam Vidovič, 79, 19451, 500, 29.

Društvo Marija Zvezda, št. 32, Black Diamond, Wash.

Pristopili: — Joe Cekada, 95, 22236, 1000, 27; — John Cekada, 81, 22238, 500, 41; — Johana Cekada, 93, 22237, 500, 29.
Zopet sprejet: — John Ivancich, 89, 15985, 500, 24.
Suspendirani: — Anton Chodykin, 83, 20170, 500, 37; — John Sagedin, 86, 14224, 500, 25.

Društvo sv. Barbare, št. 33, Truette, Pa.

Zopet sprejet: — Frank Dovjak, 86, 13146, 500, 24.

Društvo sv. Alojzija, št. 36, Conemaugh, Pa.

Pristopili: — Mary Medler, 06, 22221, 500, 16; — Andy Matica, 86, 22222, 1000, 36; — Mary C. Koreltz, 22229, 500, 16.
Zopet sprejet: — Uroš Karan, 93, 21982, 1000, 29.
Suspendirani: — Genovefa Horton, 97, 20334, 500, 22; — Mihael Dercani, 80, 20174, 500, 39; — Mary Kovacich, 85, 16770, 500, 28.

Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37, Cleveland, Ohio.

Pristopil: — Anton Mislaj, 94, 22223, 1500, 28.
Zopet sprejet: — Damjan Tomažin, 85, 16871, 1000, 28.
Suspendirani: — Frank Drašler, 72, 18770, 1000, 45; — Filip Drašler, 01, 19409, 1000, 17.
Umrli: — Frank Vončanšek, 79, 14749, 1000, 32; — Anton Debevec, 79, 16902, 500, 34.
Prestopil k društvu št. 125, Iselin, Pa. — Ludovik Kadolina, 92, 21220, 1000, 29.

Društvo "Sokol", št. 38, Pueblo, Colo.

Pristopil: — Geo. Panijan, 05, 22214, 1000, 17.

Glavni odborniki.

I sedesnik: RUDOLF PERDAN, 833 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS RALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik nezaplacenih smrtin: JOHN MOVEEN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 306 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 134 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Druževni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasillo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spisevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zloži tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Vabilo.

Johnstown, Pa.

Cenjeno članstvo društva sv. Cirila in Metoda št. 16 JSKJ je na prošeno, da se udeleži prihodnje seje, katere se bo vršila, če bo lepo vreme, na slovenskem vrtu na Morrellville v nedeljo 17. sept. Če bo pa vreme deževno, se bo seja vršila kot ponavadi na 8. Ave. v Cambria City.

Cenjeni člani, želel bi, da si vsi ogledate naš novi Dom, katerega gradimo. Še veliko vas je, ki niste videli, kako lepo gre nam delo iz pod rek. Prišli boste do prepričanja, da bo ta novi Dom vsem nam v velik pomoč, čeravno nekateri člani blebetajo eno in drugo reč. Ali zapomnite si besede: Mi imamo tam svojo zemljo in si bomo postavili svoj Dom in peklenški sovražnik nas ne premaga!
John Brumskole, tajnik.

Vabilo na Vinsko trgatvev Društva "Jugoslovan" št. 104 'J. S. K. J. v Chicagu, Ill.

Društvo Jugoslovan št. 104 J. S. K. J. najuljudneje vabi vse Slovenke in Slovence, ki se žele par ur prijetno zabavati, naj pridejo na našo veselico oziroma vinsko trgatvev. Ob tej priliki bomo obhajali tudi desetletnico društvenega obstanka. Smeha in zabave bo dovolj. — Oče župan se že sedaj pripravljajo na svoj težaven posel. Za vse dobrote bo preskrbljeno. —

V soboto dne 16. septembra od 8. uri zvečer vsi v Narodno dvorano, vogal Racine Avenue in 18. cesta nasproti gos. roj. Johna Kosiček.

Veselični odbor.

Društvo sv. Marije Vnebovzsetja, št. 103, Collinwood, Ohio.

Pristopile: — Frances Ponikvar, 1900, 22210, 500, 23; — Mary Vree, 98, 22212, 500, 25; — Jennie Frampus, 94, 22211, 1000, 28.
Zopet sprejete: — Mary Novak, 88, 19434, 500, 30; — Anna Godič, 05, 21718, 1000, 17.
Suspendirana: — Frances Odlazek, 85, 19504, 500, 32.

Društvo sv. Janeza Krst. št. 106, Davis, W. Va.

Pristopili: — Jack Zakrajšek, 83, 22205, 500, 39; — Dominik Jeran, 06, 222196, 1000, 16.
Suspendirani od bolniške podpore: — Matt Rutar, 77, 21230, 500, 44; — Andy Ujčić, 88, 18433, 1000, 28; — Andy Zalar, 83, 14599, 1000, 28; — John Bevič, 81, 14609, 1000, 30; — Frank Strukelj, 92, 21720, 500, 29.

Društvo sv. Antona, št. 108, Youngstown, Ohio.

Pristopil: — John Lazich, 81, 22240, 1000, 41.

Društvo sv. Františka, št. 110, McKinley, Minn.

Pristopile: — Mary Glach, 05, 22227, 500, 17; — Rose Boitz, 06, 22194, 16.
Društvo sv. Jurija, št. 111, Leadville, Colo.
Umrli: — John Hočevar, 77, 18064, 1000, 38.

Društvo Slovenec, št. 114, Ely, Minn.

Zopet sprejeti: — John Somrak, 79, 16113, 1000, 34; — John Somrak Jr. 06, 21316, 500, 16; — Johana Somrak, 87, 17779, 1000, 27; — John Žitnik, 87, 17491, 500, 27; — Anton Hribar, 72, 17547, 500, 41; — Frank Skul, 93, 20157, 500, 26; — John Debevec, 80, 17492, 1000, 34; — Joseph Startz, 91, 17493, 1000, 22; — John Svetin, 93, 18187, 1500, 28; — Ana Svetin, 93, 18008, 1500, 28; — Gašpar Rom, 97, 19580, 1500, 20.

Društvo sv. Ane št. 119, Aurora, Ill.

Pristopila: — Anna Vesel, 06, 22201, 500, 16.

Društvo sv. Marija Čistega Spočetja, št. 120, Ely, Minn.

Pristopile: — Stanislava Dolinšek, 03, 22191, 1000, 19; — Tillie Markovitz, 04, 22190, 500, 18; — Margie Palcher, 04, 22189, 500, 18.
Suspendirana: — Mary Milkovich, 04, 22189, 500, 17.
Premenila zavarovalnino iz \$500 na \$1000 — Hannah Maurin, 04, 21016, 1000, 18.

Društvo sv. Treh Kraljev št. 121, Dodson, Md.

Suspendiran: — Frank Barba, 87, 19515, 1000, 31.
Suspendirani od bolniške podpore: — John Perčić, 83, 18334, 1000, 32; — Frank Petrič, 06, 21744, 500, 16.

Društvo sv. Františka, št. 122, Homer City, Pa.

Pristopila: — Matilda Kranish, 06, 22244, 500, 16.
Zopet sprejeti: — Štif Šoštarčič, 95, 21728, 250, 26; — John Chelovski, 78, 20097, 1000, 40; — John Chelovski, 98, 21801, 1500, 23.
Suspendirani: — Peter Romanik, 92, 21583, 1000, 29; — Stanislav Novosel, 95, 21726, 500, 27.

Društvo sv. Alojzija, št. 123, Ironton, Minn.

Zopet sprejeta: — Anna Vukelič, 01, 19726, 1000, 17.
Suspendiran: — Mike Vukelič, 98, 18585, 500, 18.

Društvo "Soča", št. 125, Iselin, Pa.

Zopet sprejeti: — Ignac Golob, 83, 20615, 500, 37; — John Polugnab, 80, 19260, 1500, 37; — Stevo Maruščak, 80, 20698, 500, 40; — Mihael Masera, 92, 21838, 500, 29.
Suspendirani: — Josip Martinig, 91, 19355, 1000, 27; — Antonia Martinig, 95, 19356, 1000, 22.

Društvo sv. Jožefa, št. 126, New Derry, Pa.

Suspendiran: — Josip Istanier, 90, 18459, 1000, 26.

Društvo sv. Srca Jezusa št. 128, New Duluth, Minn.

Pristopili: — Milan Krnjaich, 89, 22246, 500, 33; — Mary Klepich, 95, 22245, 1000, 27.
Zopet sprejeti: — Charlie Hodak, 86, 16439, 1000, 27; — Mary Hodak, 86, 19766, 500, 32.
Suspendirani: — Anna Mauser, 01, 21244, 1000, 20; — Matt Polak, 87, 19764, 1000, 31; — Zorka Polak, 93, 21741, 1000, 27.

Društvo "Severna Zvezda" št. 129, Ely, Minn.

Pristopila: — Mary Dolene, 84, 22213, 1000, 38.
Suspendirane: — Mary Ščurek, 90, 20283, 1000, 29; — Mary Draguš, 95, 21833, 500, 27; — Cecilija Hlačer, 04, 21659, 500, 17.

Društvo Napredok, št. 132, Euclid, Ohio.

Suspendiran: — Louis Savrin, 85, 22156, 1000, 37.

Društvo sv. Ana, št. 133, Gilbert, Minn.

Zopet sprejete: — Mary Ravnikar, 05, 22014, 1000, 17; — Mary Fine, 00, 22088, 1000, 21; — Frances Verbich, 98, 22085, 250, 24; — Rozalia Russ, 93, 22018, 1000, 29.
Suspendirana: — Mary Klančar, 94, 21500, 500, 28.

Društvo "Jutranga Zvezda", št. 136, Dunlo, Pa.

Suspendirani: — Anton Osaben, 94, 21445, 500, 37; — Frances Osaben, 94, 21446, 500, 27; — Daniel Osaben, 00, 21447, 1000, 21.
Društvo Jutranga Zvezda, št. 137, Cleveland, Ohio.
Pristopila: — Helena Šušteršič, 82, 22241, 500, 40.
Zopet sprejete: — Marjeta Tobazin, 96, 18645, 500, 20.
Suspendirane: — Mary Jenkovich, 02, 21664, 1000, 19; — Karolina Keliop, 00, 20259, 1000, 19.

Društvo Studence podkalo, št. 138, Export, Penna.

Zopet sprejeti: — John Kepcia, 90, 21808, 1000, 32; — Geo. Kepcia, 94, 21809, 1000,

LJUBEZENSKE AFERE LANDRU-JA

Poroča William LeQueux

— Draga moja, — je vskliknil, ko jo je zagledal. — Ne morete si predstavljati moje sreče, ko vas zopet vidim. Štel sem slehrno minuto, dokler vas nisem zagledal.

S takimi frazami si je pridobil zaupanje lepe deklice, ki mi je zaupala svojo čudno in romantično povest.

— Kmalu po najinem prvem sestanku, — mi je rekla, ko sva sedela skupaj, — sem obrnila pogovor na sentimentalno stran življenja mojega ljubimca, ko mi je Lucien izjavil, da ga je posel popolnoma prevzel in da ni imel v celnem svojem življenju še nikdar opravka z nobeno žensko. Rekel mi je, da ga ni še nikdar mikala nobena ženska, — izvemši mene. — Tako je bila presenetljiva predrznost človeka, ki je imel posla z najmanj dvesto ženskami in ki je hladnokrvno umoril najmanj petnajst teh žensk.

Mati Fernande Segret, ki se je sestala z Landru-jem, ni bila prav nič zadovoljna z ljubimec svoje hčere, prav posebno ko je čula, da se hoče poročiti z njeno hčerko. Prav od prvega pričetka je domnevala, da mora biti ta človek pustolovec. Hčerka pa se je smejala vsem svarilom matere. Mati pa je nekega lepega dne odvedla svojo hčerko v Roerol, kjer sta obe obiskali župana. Slednji jima je rekel, da ni nikdar živel v tem mestu človek po imenu Guillet, niti oče, niti sin.

Kljub temu pa se je Fernanda še nadalje sestajala z gospodom Guillet, dokler se ni konečno preselila k njemu v posebno stanovanje. Landru je bil tako predren, da se je sestal z materjo svoje ljubimke, ki mu je rekla v obraz da je slepar. Smejal se ji je ter rekel:

— Dokazite mi to, madama. Jaz sem prav tako pošten kot ste vi. Če sem povedal izmišljeno povest,

sem storil le nekaj, kar stori vsak možki, kadar ljubi kako deklico. Čas je potekal.

Gospodična Seret je živela srečno z Landru-jem, o čemur nam priča sama.

Niti najmanjšega suma ni imela, da je njen ljubimec pročen in da ima družino. Nikdar se ji ni niti sanjalo, da je v časih, ko ga ni bilo v ličnem stanovanju, obiskoval druge ženske, jih sleparil ter jim izvaljal denar ali pa obiskoval svojo pravo družino.

Živela sta življenje kot ga živijo tisoč in tisoč drugih Parižanov. Hodila sta v restavracije, kabarete in gledišča, kajti pomisliti moramo, da je imel Landru denar, katerega je dobil od Blaisotera za umor madame Jaume. Tega je sedaj užival, čeprav je bil skrajno varčen ter je zaznamoval vsak cent, katerega je bil izdal.

Ob dotičnem času je bil Pariz strašno vznemirjen radi izstrelkov velike nemške Berthe ter stalnih obiskov nemških aeroplanov, ki so obstreljavali mesto. Vsled tega je bila zelo vesela, ko jo je njen ljubimec povabil, naj gre z njim v Gambais ter si ogleda tam njegovo vilo.

Ob tej priliki pa je kupil dva povratna tiketa in ne le enega kot tako pogosto poprej.

Potekali so tedni in Fernanda je bila očarana od mirnega in srečnega življenja na deželi.

Njena mati si je na vse mogoče načine prizadevala, da jo napoti, naj se obpove Landruja, a deklica je bila tako popolnoma očarana od njega, da ni hotela ničesar slišati o tem. Držal jo je varno v svojih krempljih kot pač že dvesto drugih žensk pred njo.

Naenkrat pa je Landruju zopet pričelo primanjkovati denarja. Pozno nekega večera je odšel iz svojega stanovanja, da se sestane s par sorodnimi dušami v Montmartru in tam, v neki ka-

varni na Place Blanche, se je sestel povsem slučajno, z neko lepo, temnooko deklico, s katero je preživel buren večer, najprvo v kabaretu in pozneje v neki nočni restavraciji.

Ko sta se ločila, je zapazil, da so ga oropali, čeprav je bil sam velik zločinec, njegove denarnice, v kateri je imel nekako dvesto dolarjev.

Po preteku par dni je spoznal, da mora dobiti denar na ta ali oni način, da bo lahko vzdrževal svojo zadnjo zaročenko, kateri je bil dejanski udan, vkolikor more biti govora o tem pri takem propletem človeku. Vsled tega se je zopet oglašil v listih kot "samec" ki bi se rad oženil.

Ta oglas mu je prinesel veliko število odgovorov. Od treh žensk, ki so se odzvale, je dobil pozneje majhne svote denarja pod različnimi pretvezami, nakar je izginil. Med onimi, ki so se odzvale, pa je bila tudi neka madama Pascal, precej čedna, vitka in temnolasa udova, koje mož je padel na fronti. Stara je bila šest in trideset let ter je delala v neki elegantni prodajalni v bližini Opere.

Landru se je sestel z njo v neki kavarni v Rue Royale, kjer se ji je predstavil kot "Monsieur Forest." Iz tega ali onega vzroka ji je tudi pisal pisma s spačeno pisavo, katere je podpisoval s imenom Barzieux. Korešpondirala sta torej pod dvema imeni.

Veliki morilec je moral imeti svoj vzrok za to, a dosedaj se tega še ni pojasnilo.

Madama Pascal je imela mlado nečakinjo, Jeanne Fauchet, ki je delala z njo in v delavnici so pričeli splošno govoriti, da se bo njena teta poročila z nekim dobrostoječim gospodom. Tako je Fauchet pozneje izjavila.

Sedaj prihajamo do posebnega datuma, 28. marca 1918., ko je

v Parizu deževalo in snežilo vse obenem. Tega dne je madama Pascal obiskala samotno vilo v Gambais. Landru je kupil običajni povratni tiket za sebe ter le en navaden tiket za madamo Pascal.

Zakaj? Madama Pascal je živela v svojem majhnem stanovanju v Rue Stendhal in celo njeno premoženje je obstajalo iz pohištva, ki je bilo vredno kakih sto dolarjev. Landru je videl to pohištvo ter ga hitro prenehal. Ženska je bila doma iz Toulouse in njena preteklost, — no, to ne spada v to povest.

Zadostuje povedati, da se ji je vila v Gambais prav tako dopadla kot številnim drugim ženskam, ki so prišle tjakaj pred njo. Sedela je pri isti mizi v obednici, za katero je Landru zastupil že toliko svojih žrtev.

Landru je bil seveda zločinec prav posebne vrste, kajti čeprav ga je očarala Fernanda Segret ter je čutil do nje resnično nagnenje, je vendar zabaval sedaj to ubogo zaslepljeno udovo, kateri je bil obljubil zakon izključno le v namenu, da se polasti njenega bornega pohištva.

Povdariti moramo zopet dejstvo, da je bil Landru morilec, ki je moral za cete. Ko je doslužil svojo kazen v ječi, je pričel razmišljati o umorih kot o poslu, s katerim se bo počel. V vsakem slučaju je bil uren. Dne 28. marca je prišla njegova žrtev v Gambais, a dne 5. aprila je že izdihnila in šest dni pozneje je prodal Landru njeno pohištvo za borno svoto pet in sedemdeset dolarjev.

To se je zgodilo na naslednji način. Medtem, ko je ostala Fernanda Segret v "ljubezenskem gnezdu" v Parizu, je imel Landru svoj doživljaj z vojno udovo. Nesreča za Landruja pa je bila, da je madama Pascal objavila svojo

blizajočo se poroko svojemu hišniku ter tudi neki prijateljici, madami Carbonnel, ki je spremila oba na postajo, ko sta se odpeljala v Gambais. Madama Pascal je vzela s seboj svojo mačko.

Celo to srečanje s prijateljico svoje žrtve ni preplašilo Landruja, ki je postal popolnoma brez obzira. Njegov edini namen je bil sedaj nuditi vso mogočo udobnost Fernandi Segret.

V zloglasni bilježnici Landruja je najti zapiske, tikajoče se madame Pascal. Opisal je po datumom, ko se je prvič sestel z njo. "Izgleda mlado, je v čedni obleki, s širokim klobukom. — V isti bilježnici je pripomba z dne 5. aprila in tam je zapisano: — 5.15 popoldne. — To je bil čas smrti njegove žrtve.

Madamo Pascal je posvarila njena nečakinja Fauchet, ki je imela Landruja na sumu, a kakor hitro je dospela madama Pascal v Gambais, se je smejala strahovo svoje nečakinje. Bila je posvetna ženska, z gotovo preteklostjo in z naslado je pričakovala časa, ko se bo poročila s svojim zadnjim ljubimcem. Landru je bil, kot vedno v takih okoliščinah, izvanredno očarljiv ter poln poezije, ki jo je očarala.

Veliki morilec je imel le še nekoliko petdeset frankov denarja. Strašno ga je jezilo, da je njegova, dovsrednega zločincea, opeharila in okradla navadna vlačuga, s katero je popival.

Prišel je do prepričanja, da bo mogel vzdržati še naprej stanovanje v Parizu le v slučaju, da spravi s poti madamo Pascal ter se polasti njenega bornega pohištva. Landru ni bil nikak umetnik v zločinu. Bil je zločinec brez spola, brez misli na svoje žrtve. Bil je enostaven mesar, ki pobija živali za svoj dobiček.

Dne petega aprila sta zajutrkovala kavo in madama Pascal je

predlagala izprehod v Houdan, kajti dan je bil lep. Odsla sta po široki in lepi cesti ter zavžila v neki kavarni v Houdan nadaljnjo kavo.

Ko sta se vračala proti domu, sta srečala sempatam kak avtomobil, ki je pridiral mimo po gladki in dobro ohranjeni cesti. Ona je bila precej izmučena, kajti ni bila vajena dosti hoditi. Ko sta prišla nazaj v vilo, je pričela madama Pascal pripravljati obed, dočim je odšel Landru v garažo. Njegov posel tam je bil nekoliko čuden. Prinesel je s seboj steklenico rdečega vina iz kleti, jo odprl ter spustil vanjo trideset kapljic neke temnorjave tekočine, katero je vzel iz zaklenjenega predala v svoji spalnici.

Ko je spravil kapljice v steklenico ter jih skrbno štel kot kak kemik, je steklenico dobro stresel, jo zopet zamašil ter jo odnesel v obednico, kjer jo je postavil na kredenco, dočim je madama Pascal pripravljala kosilo. Nato je odšel v klet, kjer je vzel steklenico belega vina iz Anjou, katero je sam najbolj ljubil. To steklenico je odmašil ter jo postavil poleg steklenice rdečega vina, katero je pripravil za svojo žrtev.

Sedla sta k kosilu in Landru je rekel s sladkim glasom:

— Popij nekaj rdečega vina, draga mi. Jaz bom poskusil to moje belo vino.

Ona se je zasmejala. — Ti vedno ljubiš belo vino, — je rekla. — Za mene je pretrpko.

Nalila si je čašo rdečega vina, dočim jo je Landru natančno motril v svojimi zagonetnimi očmi.

Par trenutkov pozneje, med zavzivanjem mesa, je izpila pol čaše vina ter izjavila, da je izvrstno.

Naenkrat, ko je vstala, da zamena krožnike, pa je vskliknila: — Meni se vrtil v glavi! Ali je

to vino? Nisem ga izpila niti čašo. O, moje grlo! Žari, žari, prav kot da sem zastrupljena.

— Kako bedasta si, najdražja, — se je smejal veliki morilec. — Gotovo je to le domišljaja.

Vzel je cigareto iz skatljice, jo leno prižgal ter mirno opazoval svojo žrtev, — kajti vedel je dobro, da se hitro bliža konec.

V Parizu v malem stanovanju na Rue Rochehouart, pa je bila ob istem času njegova edina ljubljena, lepa Fernanda Segret. Landru je hrepenel po tem, da se vrne k njej.

To je tudi storil, kajti madama Pascal je umrla petnajst minut po peti uri, potem ko je pretrpela najbolj strašne bolečine ter zaman prosila Landru-ja, naj gre po zdravnika. Ob poldevetih zvečer istega dne je bil Landru zopet v Parizu ter pripovedoval svoji mladi ljubici izmišljeno povest o svojem potovanju v Nantes. Nato pa jo je odvedel ven na večerjo.

Medtem pa je ležalo razkosano truplo uboge šivilje, razdeljeno na tri obtežene vreče, na dnu globin Eure reke, nekako dvajset kilometrov od Gambais, na samotnem mestu, kjer teče cesta tik ob bregu reke, med vasjo Charpoint ter gozdom Chandon. Celotno obliko madame Pascal, obenem s klobukom, je sežgal Landru v kuhinjski peči predno je odšel, a skrbno pobral iz pepela vse, česar ni uničil ogenj.

Čeprav so pozneje reko prebrskali na razdaljo več kilometrov, ni bilo mogoče najti nobenih ostankov, kajti od onega časa naprej je poteklo že veliko, veliko mesecev.

Stari Caillard pa je plačal za pohištvo, katero je dobil Landru od udove, svoto v znesku približno pet in sedemdeset dolarjev.

Strašno trpljenje naš rojakov na Koroškem.

Naš človek nima pri oblastih nobene zaslonbe. — Divjanje nacionalističnih organizacij. — Duhovnika so prišli klicati za obhajilo, pa so ga iz zasede napadli. — Napadalcii so streljali z "dum-dum" nabojii. — Pod varstvom orožništva se vrše najstrašovitější zločini.

(Posebno poročilo "Glasu Narodu".)

Trpljenje našega naroda v Frimorju pozna danes menda ves kulturni svet. Morda prej marsikdo ni hotel verjeti, da je kaj takega, kar počenjajo fašisti, mogoče, a mora se prepričati danes, ko ugona bljajo fašisti notranjost lastne države. A nič manjše ni trpljenje našega naroda na Koroškem, katerega je nesrečna uroda, ki se imenuje tudi volja Italijanov, uničiti naš narod, privedla pod oblast Nemške Avstrije. Tudi na Koroškem imamo fašiste, najsi se njih društva imenujejo tudi "Heimattienst", "Or-gesch", "Heimatschutzverband" ali kako drugače. Njih delo obstopa v onem, kar imenujemo kratko fašizem. Na splošno ni mogoče podati slike poti slovenskega koroškega ljudstva na Golgoti, a vsi posamezni slučajii bi napolnili debele knjige. Izmed številnih protokoliarčno ugotovljenih nasilstev vseh vrst, podajemo v naslednjem le nekateri, ki pa niti najzanimivejši niso, upamo pa, da podamo žnjimi skromno ilustracijo in potrdilo naših prejšnjih izjavanj.

Kolarski mojster Jurij Čarf iz Velikovec, sivilas starček, se je mudil po opravkih v Celovcu. Ko se je hotel vrniti domov, ga brez vsakega povoda napade na kolodvoru druhal nemčurjev. Eden ga zgrabi s krikom "horuk čuš" in ga vrže v sneg, ostali pa so ga začeli brcati z nogami in obraz in v hrbet. Prosil jih je, da ga pustite, a ni pomagalo, šele ko se je začel nek Nemec v bližini zgrazati nad tem, da hije taka množica onemoglega starca, so odnehali. Čarf je šel nato na polje, da zaprosi zaščite. Na pragu je trčil na policijskega uadnika, ki ga je precej nahruli, da je najbrž "čuš", nato pa mu je zapovedal, naj gre takoj na vlak, da

se mu ne bo več ničesar zgodilo. A komaj je zapustil stazično, sta ga zopet napadla dva, ki sta poslušala pogovor pred vrati, ga vrgla na tla in obdelovala z nogami. Šele službojoči železniški uradnik mu je pomagal, da se je splazil na vlak, kajti policija se ni zmenila zanj. Čarf je bil bolan na posledicah tega napada dva meseca. — Pa sodnija, bi morda kdo rekel? To homo pojasnil kasneje, ker je sodnija vadvse zanimivo poglavje zase.

Dekanu Limplu v Kapli na Dravi so večkrat pravili ljadjje, da se snuje nanj napad in da sta že najeta dva lopova, da ga ustrelita. Na take govornice pa ni dal Limpl ničesar, ker je mislil, da so to najbrž prazne ženske maranje. Ob pol deseti uri ponoči pa ga pride klicat nek 16—18-leten fant, da gre takoj na spoved h kmetu Možiču na Resnik. Dobil je naročilo, da pokliče šč cerkvnika, medtem pa se je dekan oblekel in pripravil na pot. Ker hodijo z Resnika otroci v Borovlje v šolo, fanta dekan ni poznal, mislil si je, da je pač Možičev hlapec. Ko je prišel cerkvnik, sta se odpravila na pot. Pot vodi po samoti. Pri naselbini "Turk v Resnici" zaslišita silno lajanje psa, ki je moral biti hudo razkačen, vendar pa od drugih ljudi, ker sta bila sama še preoddaljena, Pot postaja od tam vedno samotnejša, obdaja jo na eni strani gozd, na drugi za moža visok živ plot. Stopala sta skozi sotesko, cerkvnik spredaj, dekan tik za njim, ko počii naenkrat močan strel. Položaj je postal takoj jasen: izvalili so ju zločinsko na službeno pot in napadli. Cerkvnik zakričii in pade na tla, dekan pa, misleč, da je zadet, se sklone k njemu in mu da odzvoje. Med tem je padlo še par strelcov, eden

je zadel dekana. Poklical je cerkvnika, katerega je krogla samo oplazila. Medpotoma, ko sta hitela naprej, se je čutil dekan vedno slabejšega in ker je začel medtem streljati še drugi napadalec, sta zavila proti Borovljam. Dekan je kmalu omagal, se zavlekel v gozd, cerkvniku pa poslal v Borovlje po pomoč. To je bilo krog enajste ponoči. Opolnoči se je vrnil cerkvnik z dvema orožnikoma, ki sta dobila v Goričah konja in sani. Obvezali so rano in odpehali dekana v Borovlje k zdravniku, ki je takoj odredil prevoz v Celovec v bolnišnico. Tam so zdravniki ugotovili, da so streljali napadaleci z narezanimi nabojii, kajti rana pri vohodu strela je bila široka 7 mm, pri izhodu pa kakor moška djan. Koški kosti in mesa nad laktom so bili iztrgani, cela nadlaktna kost pa zdrobljena. Cerkvniku je krogla predrila obleko na petih mestih, vendar so bile rane le majhne praske. Le dobri zdravniški oskrbi in lastni močni naraturi se ima dekan zahvaliti, da ni leva roka popolnoma ohromela, da ni izkrvavel, pa samo srečii, ker le par milimetrov je manjkalo, da ni bila prestreljena glavna žila.

Oblasti niso mogle kar tako mimo tega slučajja, kar so sicer tako rade storile, a vendar nam njih postopanje ravno v tem slučaju drastično osvetljuje njih stranost in odvisnost od nemških bojnih organizacij. Krivec kajpak niso izsledile, iz vsega postojanja, posebno pa iz kasneje navedenih dejstev se vidi, da tega sploh niso hotele, tudi ne smele. Gostilničar Anton Ogris, zaklet sovražnik našega naroda in plačevanec nemških fašistov, je imel celo noč, v kateri se je napad izvršil, gostilno odprto. Nekega Eržena, na katerega je padel sum, da je napadalec, se drugi dan aretirali, njegova žena se je takoj podala k Ogrisu in ga o tem obvestila. Sum, da je prišel klicat dekana na spoved nek Pichler, se je takoj pojavil, a pri sodniji ga niso konfrontirali niti z dekanom, niti s kuharico. — Brat Antona Ogrisa je temu v gostilni očital, da je najbrž Eržena

in Pichlerja, da sta izvršila napad. To očitanje je slišalo več ljudi, tudi sodnija je izvedela o tem, a ga ni zaslišala. Povsem čudno vlogo pa je igral okrajni glavar Rainer iz Celovec. Dokazano je, da je vedel za napad, pa ni ganil, da bi ga preprečil. Trošil je marveč vesti, da so bili napadaleci Slovenci, ki so zbežali v Jugoslavijo. Sodnija je celo zadovo mečkala in mečkala, polagoma pa je vse zaspalo brez rezultata. Osumljeni so prišli na svobodo in stvar je pozabljena. Zloglasni "Heimattienst", čigar uspeh je bil napad, si je dovolil zaletostno šalo: izdal je oklie, v katerem obsoja napad in poziva k miru, istočasno pa so listi predstavljali Ogrisa kot zvestega domoljuba!

Včasih mora pretrpeti en sam Slovenec tako mero trpljenja, da se zdi skoraj nevrjetno. Za primer omenjamo posebnika Pavla Miglarja v Važenberku. Takoj po plebiscitu so se ga lotili in ga nekolkokrat oropali. Imel je dve hiši, pa so mu obe zažgali, da sta pogoreli do tal. Kupil je konja, so mu ga ukradli. Ko je prouil sosedje za pomoč, so ga napadli in nabili. Varna pred napadi tudi ni njegova žena, celo otroci in stari oče ne. In vse to se lahko vrši pod varstvom orožništva!

Kako ravna sodnija s Slovenci, lahko pojasnijo se sledeči primeri:

Slovenska krčmarica ga Grobelnik v Libuцах pri Pliberku je vzela na stanovanje nemškega orožnika Koflerja in njegovo ženo. Koflerjeva je znana opravljivka, kateri se je posrečilo spraviti kmalu celo vas v spor. Lotila se je konečno tudi ga Grobelnikove. Ta je namreč stala nekot s pliberškim kaplanom g. Koširjem na veži svoje gostilne in se z njim pogovarjala. Koflerjeva je prišla mimo, slišala od pogovora besedo "švab" in to je zadostovalo, da je tožila oba, češ, da sta njej rekla: "Horuk švaba". Ker bi bilo to premalo, je povedala v tožbi še več. Ga Grobelnikova ima sinčka in ta je moral na pomoč. Koflerjeva je namreč trdila, da dobi va od njene kapseljne, ki jih zašige pred njenim

stanovanjem in kriči: "Horuk švaba". Vrhutega je baje šla nekoč ga Grobelnikova mimo njene sobe v prvem nadstropju in zaloputnila dur, ki so bile odprte, zopet s "horuk švaba"! Za to zadnjo trditve je imela eno edino svoto; svojega moža, za vse ostalo pa nobene! Pri razpravi je ga Grobelnikova predlagala, da se zasliši tudi njenih pet priči, da se dokaže njena nedolžnost, a sodbnik, zloglasni dr. Raunig, ji je to prošnjo kar na celo odbil, češ, da itak ni dvoma o resnici trditve tožiteljice, posebno radi tega, ker se v Grobelnikovi gostilni zbirajo navadno samo Slovenci. Dokaz, pa tak! S tem seveda ga Grobelnikova, ki je bila na podlagi takih "dokazov" obsojena na tri dni zapora, ni bila zadovoljna in se je pritožila na deželno sodišče v Celovcu. To pa je ajeno pritožbo odbilo, takisto tudi vrhovno sodišče na Dunaju. Ga Grobelnikova je imela nemškega zagovornika dr. Rohrachera iz Celovec. Ta piše v zadnjem pismu, v katerem naznanja rešitev na Dunaju sledeče: Vse mo je dokazovanje ni pomagalo, vi delo se je takoj, da je v glavnem odločil nacionalni moment. Nemškemu odvetniku moramo verjeti, da je glavno narodnost in ne pravne norme!

Še drug slučaj, ki kaže vemo nemških sodnikov od druge strani! Pred plebiscitom je prišel naš orožnik Karbon v Malem St. Vidu pri Velikovec v gostilno Kordeš, kjer je bila zbrana večja družba nemčurjev. Ker so bili v premoči, so dobili korajžo in začeli izzivati. Tega si Karben, ki je bil postaven fant, ni pustil dopasti, temveč je pozval vse, da mirujejo. Za ta poziv so ga takoj napadli in dasi se jih je vstrajno otepal, vsem le ni bil kos, posebno ko je dobil od dveh, nekega Schliessniga in Dreierja, par silnih udarcev s kolom po glavi. Umaknil se je torej iz gostilne in hotel na orožniško postajo, kamor pa ni več dospel, kajti med potom mu je eden izmed napadalecev, vse kaže, da sta bila zgoraj omenjena, zadal zadnji smrt.

(Nadaljevanje na 6. strani.)

Pasji dnevi nekdanj in sedaj, Lloyd George piše spomine.

V starih rimskih časih so imeli ljudje čudne pojme o pasjih dnevih. Plinij je zatrjeval, da v tem času vre morje, da se premika vino v kleteh, da trpijo ljudje na mrzlici in na disenteriji in da celo znorijo. Zato so v Rimu vsako leto za časa pasjih dni darovali bogovom psa z rdečo dlako. Pa tudi ljudem ki so bili rojeni v pasjih dneh, ni bilo prizanešeno. Vsi otroci, rojeni v tem času, so morali biti sposobni za vsak zločin. Vse to se je k sreči spremenilo. Dandanes ni nobene razlike med ljudmi, rojenimi v pasjih dnevih, in med onimi, ki so zagledali luč sveta pred in po pasjih dnevih. Pač pa so druge razlike, ki so dostikrat očitvidne ravno za časa pasjih dni.

Rimske izkopine na Angleškem.

"Times" poročajo, da prične londonsko arheološko društvo pod pokroviteljstvom ministra za javna dela s sistematičnim izkopavanjem rimskih ostankov v mestu Richborough, ki je bilo že v starih rimskih časih važna vojaška postojanka in tranzitna luka med Veliko Britanijo in Galijo. pozneje pa trdnjava proti Saksomcem.

Honorarji za politične spomine.

Londonski listi pričbujejo povodom vesti o velikanskem honorarju, ki bo izplačan Lloyd Georgeu za njegove spomine, razne podatke o honorarjih. Nemški "exkaiser" Viljem prejme za svoje "spomine" 40.000 funtov. Viljem je drugače v hudih stiskah. Hindenburg plačajo svetovni založniki 10 tisoč funtov in Ludendorffu 12. do 14.000 funtov za njihovo vojne spomine.

Rimske izkopine v Booni.

V vasi Vodjevici pri Bos. Petrovcu so našli bakreni denar. Oblasti so odredile nadaljnje iskanje. Rzne bakrene izkopine so iz časa rimske doba.

Angl. premier Lloyd George se je po končani londonski konferenci popolnoma umaknil s politične arene, odšel je na svoje prijetno, pred kratkim za 200.000 funtov kupljeno posestvo, kjer se je popolnoma zabarikadiriral proti diplomatom, politikom in drugim vsiljivim prijateljem. Okoli gradiča je dal potegniti praveato vojno žično mrežo. Do njega je težko priti. Kakor nekdanj Cicero v Tusulanu, tako sedaj Lloyd George v tihii samotii piše politične spomine, ki jih v kratkem izda v Londonu. Za "spomine" so londonski knjigotržci in založniki privzorili praveati konkurenčni boj z vso rafiniranostjo modernega trgovca. Lloyd George prejme pa za spomine rekordnu honorar 90.000 funtov, kar predstavlja v jugoslavenski valuti 135 milijonov kron.

Kinematografske predstave na morju.

Po inicijativi zdravstvenega odseka za Dalmacijo se bodo pričele na morju kinematografske predstave. V daljavi 40 do 50 m. od obale bo postavljen platno in gledalec bodo mogli z obale gledati predstave poučnega značaja.

Na morišču izjavlja, da je nedolžen.

Iz Londona poročajo, da so 19. m. m. justificirali na dvorišču jetnišnice Winchester znanega Tomaža Allowaya, ki je bil obtežen, da je lani v septembru na skrivnosten način umoril v Boardmonthu gospodično Ireno Wilkins. Vsa angleška javnost je z največjim zanimanjem sledila preiskavi v bistvu nerazjasnjenega zločina. Alloway je dan pred svojo smrtjo razgovarjal s svojo ženo in s svojo sestro. Neposredno pred usmrtnitvijo je ponovno izjavil, da je nedolžen kakor njegovo dete, ki je mora zapustiti skupno z njegovo materjo.

Vladimir Levstik:

VISNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

Dora je bila storila kakor vsako leto na današnji dan. Sovražila je šege in ceremonije brez izjeme; toda predvečer njenega godu ji je služil v to, da si je mogla oplakniti sree z radostjo, smehom, razposajenostjo in brezskrbni hrupom mladih ljudi; magariti tudi z lepoto, kolikor ni bila pregnana iz njenega ozračja. Mojrsko je umela prirejati svoje simpozije — lahko bi tudi rekli, majhne orgije, v mejah tega, kar si morejo dovoliti dekleta iz boljših hiš, ne da bi jim bilo treba obupati drugi dan prevleč nenaznanne spomine. Ob takih prilikah je neusmiljeno zavijtila žezlo domačega trinošča ter izgnala stara dva brez pardona v mestno stanovanje; razbrzdana mladina je gospodarila po vrtu in hiši. Toda hišni prostori so bili pripravljeni samo za slučaj dežja, razen salona ki se je iztekal na verando. V salonu — odmenjen plesalec — je stal prelep črn klavir; dokaj prostorna veranda je bila preurejena s pomočjo lovorjevih in oleandrovih dvesecev v intimno skri vališče.

Spodaj na vrtu, je med španjskim bezgom, lipami in akacijami, stala dolga miza, pogrnjena in obložena z najdragocenejšo posodo in najlepšjo srebrnino, ki jo je premogla bogata Grabunčeva hiša. Izbrane svetlice so se obesile iz redkih vev; vmes so vabili pladnji z vkusno naloženimi prigrizki, ne vstevši večerje, katero so prinesli ob določenem času. — Mnogo uglednih nevest ne bi bilo plačalo s svojo doto tega, kar je bilo nočoj na Dorini mizi. Upornica v vseh rečeh, tudi tu ni ljubila programa, češ, "veselje raste brez logike". Marsikaj, kar rinejo drugod na konce, se je go-dilo odkrjati, in narobe; sleherni se je zabaval, kakor ga je gnalo sree. Svoboda je bila tolišna, da se gostom po izrečni zapovedi gos-podinjje niti ni bilo treba seznaniti med seboj; nihče ji ni bil za to hvaležnejši od Drejkaja Rovana. Radost je morala kipeti do neba, da je ugajala Dori: "Vse naj sipje iskre, gori s plamenom, šumi kakor ognjem!" Zato je ob takih prilikah rada in prizanesljivo gledala, da so pili, in tudi sama pogosto dvigala črno-pozabljenja do svojih lepih ust; za njene vabljenice ni smelo manjkati vina v razpisnem obilju steklenk in imen. Čebrički za buteljke so ponujali vsakomur tisto, o čemer je bil sanjaril z grlom sem-kaj grede. Z eno besedo, bilo je finoče, bogastva in bahave meščanske preobledenosti, vsega nekoliko, zakaj Dora je hotela, da najde sleherni, kar je zanj.

Letos se je bila prekosila; morda, ker je hotela ustreči grofu, nemara pa zgolj zato, da bi bila še enkrat vesela z njim, do norosti, do pozabljenja. Slutila je konec; razen tega je bila dobila zadnje dni več anonimnih pisem, navadnih hudobnih obdolžitvev, ki so vznemirljivo potrjevale njeno skrivno domnevanje in grofov-lastne zagonetne besede, ter jo navdajale s čudnim, soparnim razpoloženjem. Hotela se je prevetriti v šumu in hrupu, ali nekaj morečega jo je tiščalo zmerom bolj. Kakor težko je bila čakala gostov, venčar jo je navdal ob prvem pogledu nanje stud, in čim krčevitej ga je premagovala. — tem bolj gotovo se ji je slutilo, da bo konec današnjega veselja zgolj gnus in kes.

Na mizi s sobi zraven salona so se kopičila darila, da ni bilo kam česa dejati. Godovne šopke so pri-nasali gostje kar s seboj; vmes je bil Egonov, in povsem nenade-žan, tudi šopek njegovega seve-da nepovabljenega in nenavzočega nasprotnika v vitečkem tur-nirju na pomladni veselici; vi-zitko s pripiskom "vaš pozablje-ni malikovalce dr. Ante Kanjuh" je bila Dora gotovo prezrla, ker je tičala, vidna vsakomur, še vedno sredi bohotnih rož.

Drug za drugim se je zbirala vsa "zlata mladež" našega mesta. Bila je Smučiklasova Nina in ž njo poldrugi tucat izbranih potomk tukajšnjega odvetništva, trgovine in višjega uradništva; Vid-a Pohlinovala, katero so še čaka-li, bi bila najrevnejša med njimi. Gospodov Dora ni izbirala tako rahlovestno; povabila je bila kon-cipijentov, mladih doktorčkov vsakovrstnih ved, dva profesorja-elegantna in par pretrganih ofi-cirčkov, kakor je pač domnevala, da je kdo njenim damam povšečif nekdo je omenil Egona Smučikla-sa, da je bil že tu, pa je odšel in se zopet vrne. Tudi nekaj gimna-zijcev je bilo prišlo, sinov odlič-nih rodbin, ki so s prezrelo niče-murnostjo razstavljali svoje ne-godno moštvo in delali, ako ne drugega, vsaj napotje. Grog Kun-nigsbrueh, ki je dospel točno ob napovedanem času, takoj obsut in burno pozdravljen od vseh strani, se je vprašal ob pogledu na ta afektirana, bahavo našarjena in lo neznosnosti parfimirana dekle-ta in njihov kavalirje, ki se je zde-lo, da tehtajo sleherni gib na zla-tarske karate, ali ni hotela Dora v svoji nepreračunljivi ironiji u-ziti smešnosti in domišljavosti vse-za mestnega spodobstva hkrati, v trikrat žganem destilatu. Morda je pogodil njen namen, zakaj v smem izmed redkih nemotenih trenotkov, ki so ji mima bili namenjeni, mu je pokazala z očmi na Drejk-aja Rovana in zamrmrala:

"Glejte, prišel je! Sree me boli, zakaj sem ga povabila... Tako žaliti revščino zna samo ženska, možki ne!"

Poročnici ni bilo v družbi; ko so vpraševali znanici po dveh, treh mladih gospeh in dame po nekem elegantu, ki je bil nedavno s pomo-čjo ženitve poplačal svoje ogromne dolge, je rekla Dora, da noče niti krotiti svojih gostov, niti jemati pohujšanja na svojo vest...

Grofa je sprejela neprisljano, korajda prisrčno; toda v njenih pogledih, glasu in vedenju je bila otožnost, nad katero se je takoj amislil. Hotel je pokramljati k njo, zakaj prepričan je bil, da se čudita poslednjikrat. Ali Nina Smučiklasova je že prežala; pri-skočila je bliskoma in se ga okle-pala z napol ljubosumno, napol preručano famlijarnostjo, pre-zetno gledaje na vse strani, ka-kor bi ga hotela očitno in izzivalno poudarjati za svojo last. Kle-petec je stekel v neutrudnem, nez-mislilnem ubijajočem brbljanju: Vsi so takoj epazili, kako sili

Kakšne so delavske razmere v Trstu.

Konec vojne je vsakega razočaral. — Brezposelnost narašča od meseca do meseca. — Najhujše so prizadeti zidarji. — Na deset do dvanaest nezaposlenih pride en zaposlen. — V pristanišču se dela kvečjem po dva dni v tednu. — Mesto brez prometa, brez dela in prasne.

Pred vojsko je bil delavec v Trstu — lahko rečemo — gospod! Dela in zaslužka obilo. Od vseh strani, z avstrijskega zaledja kakor tudi iz Italije so prihajale množice iskat vsakdanji kruh. In ni bilo težko ga najti. Vojska je vse prevrgla. Mislilo se je: po končani vojski se vrnejo stari zlati časi. Kakšno razočaranje! V naslednjih vrstah hočem pokazati na podlagi opazovanj in statisti-ke, kako radikalno so se razme-re za delavstvo v Trstu spremenile — na slabše. Tudi ta slika je nov dokaz, da Trstu brez zaledja ni življenja. Odtrgan od naravnega vrelca, iz kojega more in mora črpati svoje življenske moči, mora umreti. In Trst danes faktično umira. Tega počasnega umiranja ne more utajiti ne večino izvečan-je italijanskih zastav, ne obhodi, ne eviva ne navdušeni članki o italijanstvu Trsta. Naši tržaški delavci in trgovci in uradniki ču-tljivo mlrški duh. Te vrstice bodo gotovo zanimale one Jugoslavan-e, ki so še sami preživeli v Trstu dobre čase, pa so morali napraviti prostor drugim. Zanimaja pa

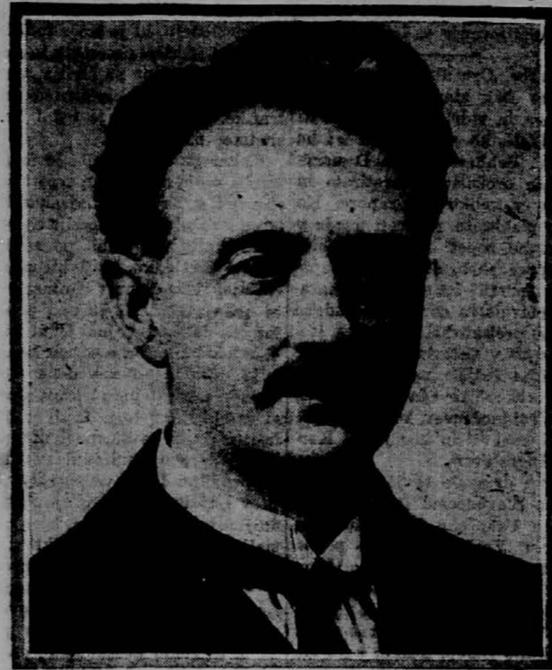
vanj ter ga "očaruje in mami" z obrabljenimi sredstvi, domišljaje si najbrže, da žanje nedvomne uspehe; ta poteza je dajala njemu vedenju sila klavern in sme-len pečat.

Toda Dora je pokazala svojo premoč: ne da bi se umeknila z bojišča, vendar ni sprejemala dvo-boja — zakaj Nina je bila kdove kakaj prepričana, da se dvoboj vrši; zadovoljila se je s tem, da je opazovala zopernično butanje v steno ter skrivaj spravljala gro-fove prav tako skrivne, zgovorne poglede. Lepa je bila nočoj, ra-zigrana bolj ko drugače. Nape-tost, katero je bila zanesla v druž-bo Nina s svojim nastopom, je pospešila razpoloženje, kakor pov-od, tako tudi pri nji. Pogosto dvignila kelih, nazdravljuje zdaj temu, zdaj onemu; gostje so ji od-pivali, in pila je ona sama. Lice so ji žarela čedalje bolj, oči so se ji iskriale, vsa njena vroča in bo-gata kri je kipela pod fino poltjo; v drgetanju nozdri, v nestrpno burnih gibih se je razodeval no-tranji vihar, ki še ne ve, kod uda-ri nazven.

Sporod, če je sploh do premiš-ljal o njem, se je v tem ves podri-l in zamešal. Nihče ni vedel, kdaj je večerjal, nihče, kdaj je zado-nel iz salona nezogibni "valčkov čar"; nekateri so vstajali od je-di, da bi plesali, drugi so se vra-čali od plesa jest ali pit; šam-panjke so pokale, in paglavci, ki so voglarili zunaj, čeprav se je bilo zdavnaj stemnilo, so zaga-njali ob slehernem poku vršič-zmagoslavnega sočutja. Lampijoni so razlivali svojo pisano luč na mizo, okrog katere je valovala na-zadnje večina družbe. Čaše so se poljubljale z mrlim žvenkanjem; tuintant je kdo zakrožil napev iz dunajske operete; plesat je hodil zmerom le po en par, največ po dvoje hkrati, kakor bi se bili zgo-vorili med seboj, da hočejo vza-jemno spoštovati to priliko za po-menke, s katerimi nima širša jav-nost ničesar opraviti. Še pianist se je varoval ozreti v nepravem trenutku izza not. Dvojice, ki so se rade gledale, so z vneto blod-ile po zatišjih; izmed lovorjev in oleandrov na verandi si slišal vsa-kih pet minut glasove, ki jih člo-vek sam s svojimi lastnimi ustni-cami ne more doprinesiti brez ve-likih težav. Od živahnega dirin-daja se je zdel neveliki vrt kmalu polnejši ljudi, nego je bil v resni-ci.

(Dalje prihodnjis).

NAČELNIK PROSTE IRSKE DRŽAVE

William T. Cosgrave, bivši minister lokalne vlade katerega je izvolil irski parlament načelnikom proste irske države.

selne delavce iz kraljevstva, toda kljub cirkularju je prišlo takrat približno 19.000 brezposelnih iz starih italijanskih province iskat dela v Trst, kar je seveda še povečalo že itak neugoden položaj domačih delavcev. Vojaškemu guvernerju je sledil civilni. Tu li ta je izdal naredbe proti pri-seljavanju novih brezposelnih. — Toda te naredbe so se uporabljale le proti inozemskim delavcem ne pa proti italijanskim in tako se je natepo v Julijsko krajino na tisoče italijanskih delavcev, ki so odjedli domačinom kruh izpred ust in tako množili brezpo-selnost, revščino in nezadovolj-stvo.

Med brezposelnimi zavzemajo prvo mesto zidarji. Udarjeni so posebno slov. okoličani, ki so poznati kot izborni zidarji. Na 10 do 12 nezaposlenih zidarjev pride comaj 1 zaposlen. Sledijo: mizar-ji v razmerju 1 zaposlen na 6 do 1 nezaposlenih; klesarji (zopet okoličani) 1 zaposlen na 3 do 5 nezaposlenih in težaki 1 zaposlen na 7 do 10 nezaposlenih. Vsa led tega trpijo potem še tudi druge stroke, ki so s stavbeno v zvezi kot kleparji, ključavničarji, kova-či, instalaterji, pri katerih je to-le razmerje: 1 zaposlen na 3 do 4 nezaposlene. Zelo slabo sto-pijo okvinarji. Njih organizacija je najmočnejša v Jul. krajini. V kategorija delavstva je za Trst najvažnejša, ker sem spadajo ti-sioci delavcev v ladjedelnicah. Te so pa že sedaj zelo reducirale de-lo in delavstvo ter tedensko od-puščajo iz službe delavce in na-meščence. Tako slišimo, da ima Stabilimento teonico sedaj v de-lu še eno ladjo, ki bo kmalu kon-čana. Potem nima nobenega naro-čila več. Torej zopet toliko delav-cev brez zaslužka. Gospodarji la-djedelnice so že večkrat žugali s popolnim zaprtjem svojih obra-tov in so tudi prepričani, da re-bus sic stantibus mora priti do te-ga. Da do tega ni prišlo je iskati vzroka v tem, ker so deloma de-lavci s stankami to preprečili, de-loma ker je vlada iz strahu pred hujšimi posledicami našla sred-stva in pota, so delodajalci zaen-krat še odložili popolno zaprtje. Če bi pa prišlo do tega popolnega zaprtja, kar ni kot omenjeno iz-ključeno, bi to značilo katastrofo in popolni gospodarski razpad na še dežele.

Težaki v luki so zaposleni kveč-jemu po dva dni v tednu. Zapo-selnost mizarjev za pohištvo in sodarjev je v razmerju: 1 zapo-slen na 2 nezaposlena. Isto raz-merje vlada med krojaškimi de-lavci, peki, natakarji in sličnimi. Zelo slab je položaj tudi de-lavcev testilnih podjetjih in v pa-pirnicah, komijev in trgovskih nameščencev. Pri teh je zapo-selnost v razmerju 1 proti 4-5 ne-zaposlenim. Ker testilne in papi-rne tovarne v Gorici ne obratujejo, so delavci zaposleni kot poljski delavci in pa pri zidanju. Veliki reveži so tudi zlasti mor-narji. Na tisoče jih je brez dela.

Naravno. Pomorskega prometa malo, prosta luka je kakor izumr-la. Kjer je nekaj pluhu najživja-lnejše delo, raste danes trava. — Žal, da nam ni na razpolago gle-de brezposelnih mornarjev stati-stičnih podatkov. Da spoznamo pa njihov položaj, zadostuje pog-led na ulice Genove, kjer ima se-dež Zveza mornarjev. Tam vidiš lahko vsak dan tisoče brezposel-nih mornarjev, ki čakajo kakor svetopisemski delavci, če jih bo kaka družba najela.

V skladiščih, magazinih, trgo-vinah, tovarnah (pri kavi, rižu, eukru, vresah itd). Trgovina propa-da od meseca do meseca. Vsa-dan zapro kako skladišče, ena p-ki so še odprta, delajo malo ali nič, večidel v zgubo. Česar nismo nikdar prej videli v Trstu, to do-življamo danes. Namreč zaprte trgovine z napis: Zaprto zaradi počitnice. In tako raste seveda tu di število brezposelnih delavcev

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnina sreem naznanjam ža-lostno vest, da je po enomesečni bolezni mirno v Gospodu zaspal moj ljubljini brat

ANTON GRAZUTI.

Pokojni je bil doma iz vasi Za-potok, fara Ig pri Ljubljani. Pod-voči se je moral operaciji v City Hospitalu v Youngstownu, Ohio, koji je podlegel dne 7. sept. ob 8. uri. Truplo rajnega je bilo prepe-ljano v Youngstownu v Monessen, Pa., v spremstvu treh družvenih članov iz Girarda, Ohio, katerega društva član je bil tudi pokojni brat.

Hvala društvu sv. Antona štev 108 JSKJ. za krasn venci in za-stavo, ki ga je spremlila do groba. Nadalje izrekam hvalo Slovenske-mu samostoj. društvu v Girardu za venci in takoj izplačano smrt-nino. Rojaki, vstopajte v to dru-štvo! Hvala lepa delničarjem Slo-venskega Doma v Girardu za ve-nec in zastavo ter društvu Jezus Prijatelj Malenih v Monessenu, katerega člani so spremlili pokojne-ga k zadnjemu počitku. Hvala le-pa družini J. Šivic in M. Šivic za črpane venci, Mr. Likanu in A. Sramekarju za lepi govor, kakor tudi Franku Kramarju, Franku Tegeljnu in Johnu Taneku, ki so bili zastopniki girardskih društev. Nadalje se zahvaljujem vsem Slo-vencem v Girardu, ki so obiskali pokojnega v bolnišnici. Posebno se zahvaljujem družini Anton Do-brovolje, pri katerem je pokojni stanoval za vse skrb v času nje-gove bolezni, kakor tudi Mr. A. Nagodetu, ki je tako po bratsko skrbel ter ga obiskal v bolnišnici. Hvala vsem girardskim Slovincem za njih požrtvovalnost.

Ti pa, dragi brat, v miru počivaj! Lahika ti bodi ameriška zem-ljica!

Monessen, Pa., 12. septembra 1922.

Zalujoči ostali:
Johna Grazuti, brat.
V domovini:
Helena Grazuti, mati.
Marija Mavec, sestra.

Trajno vpokojeni so:

Karel Bratuša, višji pisarniški oficijal pri deželnem sodišču ljub-ljanskem, Anton Sorjan, sodni kancelist v Leškem, in Ivan Kruh, sodni sluga pri okrajnem sodi-šču v Kranju

Rad bi izvedel za naslov mojega brata JOŽEFA KRMCA, doma iz vasi Oscedek, fara Smarjeta, Dolenjsko. Pred 15 leti sva se razšla v Chicago, Ill. Ker mu imam sporočiti važne vesti iz stare domovine, ga prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo cenj-rojčkov ve njegov naslov, naj ga pripravi me: Anton Krnc, 237 Greenbush St., Milwaukee, Wis (14-16-9)

ZAHVALA IZ DOMOVINE. Podpisani, ki sem odpotoval dne 2. avgusta s parnikom "Paris" v staro domovino, se zahvaljujem vrdki FRANK SAKSER STATE BANK za izvrstno in pošteno po-strežbo ter vsem rojakom širom Amerike, priporočam imenovano tvrdko. — Martin Majerle, Pred-grad, Jugoslavija

Kje je moj strie IVAN GREGOR-KA? Doma je iz Bl. Brezovica občina Vrhnika, Slovenija. Od-klar je zadnjič pisal domov, je zdaj že 10 let. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov na-slov da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi na moj sedanjí na-slov: Fran Gregorka, Komanda mesta, pošta Sl. Brod, Jugosla-via. (13-14-9)

Želim izvedeti za naslov svojega prijatelja JOHNA CELIN, po-domače Tomažičev iz vasi Kute-ževo pri Hlrski Bistrici. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve-kje se nahaja, da mi naznani, če ga sam čita te vrstice, naj se mi takoj oglasi. — Frank Rovtar, Box 124, Kane, James City, Pa. (14-15-9)

IŠČEM PARTNERJA

za garažo in "Machine shop" \$1,500.00 kapitala. V garaži je 40 kar in skupni dohodki popravlja-nja od januarja do septembra le-tos so bili \$7,000.00. Oglasi naj se tojak poštevnega značaja in nekó-liko izvežban v tej stroki. — F. Kramer, 459-61 Flushing Ave., Brooklyn, N. Y. (12-14-9)

LEPA PRILIKA ZA PRAVEGA ČLOVEKA.

Na prodaj je, sredi velike sloven-ske nasebine, dobro vpeljana trgovina rezilnega orožja in brivskih potrebščin. Za rojake, ki zna sam brusiti in po-pravljati rezila, in ima nekaj kapitala, je prilika kot nalašč. Za natančnejše podatke se obrnite na naslov: "Trgov-na, 5920 St. Clair Ave., Cleveland, O.

PRISTNA IMPORTIRANA NEM-ŠKA AVTOMATIČNA PIŠTOLA "STENDA" 32 kalibrov.

PRICE \$9.50

Nemška avtomatična samohajalna pi-štola "STENDA", 32 kalibrov, je znana kot prvovrstna avtomatična pištola, kar jih je dospelo sem. Pištola "Stenda" je lah-ka, pripravna, priročna ter je lahka za nosti vsled svoje velikosti ter posebnate oblike. Ta avtomatična samohajalna pi-štola je posebno znana vsled svojega hitrega streljanja, popolnoma varna s hitri-m izmetanjem tako prirejenim, da po- vsakem strelu izveže prazno patrono ter pripravi drugo za strel. Pištola je za 32 kalibrske patrone, odda devet strelcov, jako močno in natančno. Vsi deli so na-travnjeni iz najfinjšega modrega jekla. Vsa peresna so iz kaljene jeklene žice ter vsled tega neostojljiva. Ročaj je iz trde-ga guma.

Naša posebna cena za pristno avtomati-čno "Stenda" pištolo je \$9.50. Napišite svoje ime in naslov ter nam pošljite s 35 centi za pošiljalne stroške. Pištolo boste dobili, ko vam bo dostav-ljena. Nobenega rizika. Če ni taka kot smo jo opisali, je pošljite nazaj in mi vam vrnemo denar. Pišite danes. UNION SALES COMPANY, Dept 27, 15 S. Desplaines St., Chicago, Ill.

ANTON ZBAŠNIK JAVNI NOTAR

Room 206 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

(Nasproti sodnice.)
Se priporoča rojakom v vseh notarskih poslih. Posreduje v tožbenih zadevah med strankami tu in v starem kraju. Preiskuje stanje zemljiš- tval in v domovini. Posreduje pri izterjanju denarja in starem kraju žive- čih dedičev od Varuha Tužemskih Lastnin v Washingtonu. Izvršuje prevode in tolmači na sodnji in daje vsakovrstne informacije zastoji.
Cene nizke, delo točno in pravilno!

Sveže grozdje.

Trgatev v Californiji se je že pričela in ni potreba več čakati na nabavo SVEŽEGA GROZDJA. PACIFIC GRAPE CO. ima vedno na poti večje število kar vsakovrstnega svežega grozdja. Pošilja jih na katerokoli želez- niško postajo, točno po nalogu svojih odjemalcev.

Kdor se poslužuje brzokupa, pristihi čas in denar, ker lahko takoj iz- koristi sedanje zmerne cene. Čimprej je treba, temvišje so cene. Tako je bilo že vsaj zdnja leta. Hvaležen nam je vsak odjemalec, ki je lani in prejšnja leta upošteval naš strokovnjaški nasvet ter napravil pra- vočasno pogodbo z Pacific Grape Company.

Dostava hitra, vrsta garantirana, pokanje najbolj skrbno pod našim osebnim nadzorom, cene najbolj zmerne.

Svoto naročila naj se pošlje na katerokoli banko v San Francisco, Calif., ki nam denar izplača, ko ji izročimo dokumente, da je pošiljavec v popolnem redu. Najmanj se zamore naročiti eno karo.

Cene so v polnem soglasju s tržnimi cenami na delo v Californiji. Izkusjen trgovec brzokupa, pošlje denar ter sklne kupčijo. — Neodločen pisari pisma, premitlja in končno gleda — kako drugi služijo.

Pacific Grape Company Flood Building SAN FRANCISCO, CALIF. Za New York in okolice vprašajte osebno ali pišamno pri: PACIFIC GRAPE COMPANY 440 WEST BROADWAY, NEW YORK

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obséga sledeče:
Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: ORLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKODANJEGA ŽIVLJENJA.

Peti del: SLOVEN-ANGLÉŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi držav-ljanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se piše-jo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, \$1 cena s poštnino

Slovenic Publishing Company 82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

ČUDNA ZAPUŠČINA

Roman — Francoski pisatelj L. B.

Poslovenil G. P.

54 (Nadaljevanje.)

Vsi so bili očarani, z izjemo očeta Jaguarja, ki je vzel svečo v roko ter stopil na rob prepada. Kamenček, katerega je vrgeč navzdol, se je izgubil brez glasu.

Oče Jaguar je pričel nato iskati sedež takozvanega skrivnostnega ognja. Kmalu je bil uspešen. Malo od tal, ob stenah je našel ozke rize, napolnjene z neko belo, vosku podobno maso. V gotovih presledkih so se dvigali iz te mase stenji, slični stenju v sveči.

— To mora biti nevarni ogenj, — je rekel Anciano. — Ne smemo ga prižgati, dokler ne prečitamo drugega Kipu.

Ni bilo treba dolgo iskati in našli so zopet raznobarno vrvice, opremljeno z vozli. Anciano je vzel vrvice, a takoj izjavil:

— To je dolgo pismo, katerega ne morem prečitati tukaj, kajti barve so preveč trpele. Moramo ven, na solneno luč.

— Torej se ne smemo dotakniti teh zakladov?

— Ne, kajti ne poznamo še nevarnosti, ki je zvezana z dvignjenjem zaklada. Vsak napačni korak bi nam lahko prinesel vsem skupaj smrt.

Odšli so ven, a ker nista mogla Anciano in Hauka natanko prebrati pisma, ki je imelo obliko vrvice, so sklenili zapreti uhod v rov tako kot je bil prej. Odšli so zopet navzgor k mestu, kjer so bili živili. Anciano in Hauka sta nadaljevala s svojimi napori ter končno prebrala Kipu, ki je predstavljal zapuščino starega Inke. V svojem zadnjem pismu je opominjal Inka svojega snia, da lahko dvigne zaklad ali ga pa izroči zemlji, iz katere je bil vzet. Zlato je namreč upropastilo njegov narod.

Hauka se je hitro odločil.

— Anciano, zaklad hočem vrniti zemlji, — je rekel, — in moje delo se bo pričelo šele sedaj.

Oče Jaguar je bil proti temu, a se je moral udati, vendar pa je zahteval, da ne sme prižgati ognja prej, dokler ne ujamejo gambusina in Perilja. Ogenj bi najbrž povzročil eksplozijo, katero bi čula oba lopova ter takoj izginila.

Hauka mu je pritrdil in oče Jaguar ga je poslal, da poižve, kdaj se bo približal sovražnik.

Hauka je odšel ter bil, kot že omenjeno, priča umora vodnikov. Vrnil se je ter sporočil očetu Jaguarju vse, kar je videl.

Gambusino in Periljo sta dospela kmalu na rob prepada, s svojim jektiki. Spustili so se v globino in gambusino je kmalu našel mesto, kjer se je nahajal uhod v rov. Ker nista hotela, da bi jektiki kaj vedeli o tem, sta jih zavlekla na stran ter vrnila k luknji, da jo preiščeta. Gambusino je šel prvi navzdol ter vzkliknil:

— Na mestu smo. Tukaj so sveče. Pridi hitro navzdol.

Ko je prišel Periljo navzdol, sta prižgala svečo ter odšla počasi naprej. Dospela sta v preje omenjeno sobo ter vzkliknila oba naenkrat:

— Na mestu sva! Tukaj leže milijoni! Vse to je moje, — je rekel gambusino.

— Tvoje? Meni se zdi, da si bova razdelila zaklad. Dajva preeniti te krasote. Pri tej vražji lučki se ničesar ne vidi, tukaj je polno lučk. Prižgiva jih, da vidiva zaklade.

Periljo je iztrgal svojemu tovarišu svečo iz roke ter prižgal prvo lučico. Najprej je dajala lepo svetlobo, a kmalu se je unela cela riza in po celem prostoru se je razširil strašen smrad.

— Beživa, to je najino pogubljenje, — je vzkliknil gambusino, ki je prvi pravilno prepoznal položaj.

Bilo pa je prepozno. Počilo je in obleki obeh sta se takoj uneli.

— Takoj proč, — je vzkliknil gambusino ter odhitel. Periljo mu je sledil.

Obleki obeh sta goreli, a hitela sta naprej. Še predno pa sta prišla do izhoda, je zagrmelo tako, da se je stresla zemlja pod nogami obeh.

— Jaz gorim, — je tulil Periljo.

— Jaz tudi, — je kričal gambusino, ko je hitel naprej.

— Pogasi plamen.

— Nimam časa.

Gambusino je pohitel naprej in Periljo mu je sledil. Dospela sta do odprtine ter skočila ven. Obleka obeh je v rovu le tlela. Ko pa sta dospela na prsto, se je dejanski unela. Oba sta se vrgla na tla ter tulila ob bolečin.

Eksplozija za eksplozijo se je ponavljala in naenkrat je velikanski polk zadušil celo kričanje obeh nesrečnežev, ki sta se valjala po tleh v svojih bolečinah.

Kje pa je bil med tem časom oče Jaguar s svojimi ljudmi?

Hauka je odšel na poizvedovanje ter se vrnil s poročilom, da se je sestal z glavarjem Mojos Indijancev, ki je njegov prijatelj. Od tega je izvedel, da imajo tri jektike, med katerimi je bil tudi oče Antonio. Vsi so odhiteli nato proti zaseki ter prišli na rob ravno ob času, ko sta se splazila gambusino in Periljo iz rova, obdana od plamena.

— Zaklad je izgubljen, — je vzkliknil oče Jaguar. — Ta dva psa sta našla uhod.

Čeprav na pol mrtva, sta pričela gambusino in Periljo plezati navzgor, da pobegneta. Ko sta prišla na vrh, sta našla šest mož, ki so oba spodili zopet navzdol. Kakorhitro sta prišla navzdol, ju je sprejel oče Jaguar. Nista več mislila na odpor, kajti opeklina so bile neozdravljive.

— Benito Pajaro, ali me poznaš? — je vprašal oče Jaguar resno.

— Da, — je rekel gambusino. — Jaz sem morilec tvojega brata. Usmrti me, čim prej mogoče.

— To bi bila ugodnost za tebe. Koliko življenj imaš na vesti? Prosti si ter lahko odideš kamor hočeš.

— Ubij me, — je prosil morilec.

— Ne, — je odvrnil oče Jaguar.

— Potem pojdi k vragu sam, — je vzkliknil gambusino ter iztrgal puško iz rok Antonija, ki je stal poleg. Nameril jo je na očeta Jaguarja, sprožil ter si pognal nato nadaljno kroglo v glavo. Oče Jaguar je skočil na stran ter se izognil krogli. Mirno je pokazal s prstom na Perilja ter rekel Hauki:

— Tu je morilec tvojega očeta. Napravi z njim kar hočeš.

Hauka je dvignil svojo puško ter jo nameril na Perilja, a slednji je pričel prositi za svoje življenje.

— Dobro, potem pogini kot pes, — je rekel Hauka zaničljivo ter se obrnil v stran.

Vtaborili so se v zaseki, prečuli noč in zjutraj je bil Periljo mrtev. Zapustili so turobni prostor, kjer je bila uničena za vedno zapuščina Inkov.

KONEC.

Strašno trpljenje naših rojakov na Koroškem.

(Nadaljevanje s 4 strani.)

ni udarec. Orožnik Šturm in telefonist Rak sta našla Karbona mrtvega in videla napadalce, ki so zbežali, ko so zaslišali njune korake. Schliessniga in Dreierja je naše orožništvo aretiralo in oddalo v velikovške zapore. Ko so po plebiscitu prevzeli urade v Velikovec zopet Nemci, je bila njih prva skrb, da so oba napadalca spustili na svobodo. Zaradi prebivalstva so morali zadevo seveda preiskovati naprej, a storili so to v Celovcu, kjer jim je komedija ložje uspela. Končala se je cela reč seveda z oprostitvijo obeh obtožencev, ker je manjka lo "dokazov" in ker je bil Karbon Jugoslovčan.

Zopet drugače se je zgodila z dvama Slovencema iz Liberti — Ignacu Uranšku in Pavlu Vernekarju. Vračala sta se s sejo v Pliberku, na enem vozu Uranšek z Vernekarjevimi očetom, na drugem Vernekar s svojo materjo. V Dobu so medpotoma zavili v gostilno Lihebe. Kmalu nato sta se ustavila istotam gostilničar Klemen iz Žvabeka s svojim tatom Srebotnikom ter začela izvivati Slovence z heil klici, na katere so se Slovence odzvali z živijo. Slovence so kmalu nato odpejali, nekoliko trenutkov pred njimi pa oba nemčurja. Ne Dalec je Klemen svoj voz ustavil in šel nekaj korakov nazaj, kjer je počakal na Uranška in Vernekarjevega očeta. Ko sta se ta dva pripeljala mimo, je udaril starega Vernekarja s kamnom s tako silo po glavi, da je padel z voza in oblezel, Uranška pa je zabodel z nožem dvakrat v glavo in enkrat v prsi. Daljnih napadov se je slednji rešil s tem, da je z zadnjo silo pognal konja. Mladi Vernekar in njegova mati sta na klice napadenih šla gledat nazaj in sta spravila starega na voz. Klemen pa jo je medtem pobričal. Že drugi dan so se čudili Slovence, ko je prišel orožnik poizvedovat in povedal, da ju je Klemen tožil. Še večje začudenje pa je čakalo Slovence v Pliberku na sodnji. Ko sta izvedela, da sta obsojena vsak na štiri dni zopora! To salamonsko sodbo je razglasil isti dr. Raunig, ki nam je znan že od prej.

Pa drugod tudi niso nič boljše kot na sodnji! Cestar Kancijan Zev v Zitarivasi je stopil v državno službo kot čestiar leta 1896. Ima torej že lepo število službenih let, pa tudi drugače je dozel lepo starost 62 let. Po plebiscitu, meseca decembra 1920, je dobil ta starček odlok od okr. glavarstva v Celovcu, da je radi "težke politične obtožbe" odpuščen iz službe. Kaj naj človek pod tem razume ne ve nihče, najmanj pa Zec sam, čigar edino politično dejanje v življenju je obstojalo v tem, da je kot Slovenec glasoval pri plebiscitu za Jugoslavijo. Obrnil se je torej na razna mesta, da izve, čemu je odpuščen, pa ni dobil nobenega odgovora: če je prišel osebno, so ga napodili, na pismene vloge pa nloh ni dobil nobenega odgovora. Prosil je torej za pokojnino, v kar je bil po vseh postavah upravičen. Marca meseca letos je dobil konečno odgovor, da ne dobi pokojnine, ker sploh ni bil nikdar v službi avstrijske republike. Stvar bi bila smešna, če ne bi imela za ubogega Zece žalostnih posledic, pomeni pa tudi kršitev eno izmed navažnejših določb mirovne pogodbe.

Invalidom so skušale pomagati vse vlade na ta način, da so jim prepustile prodajo monopolnih predmetov, predvsem tobaka. Stefan Rižnar, invalid iz Gobsnice v Podjuni, je dobil trafiko v Sinčevasi. Marca lanskega leta pa so mu jo Nemci nenačoma, ne da bi povedali vzrok, odvzeli. Rižnar se je pritožil, proti takemu početju pri finančni oblasti v Velikovec in hotel izvedeti za vzrok. Odgovora ni dobil. Šele na invalidskem uradu so mu povedali, da se je pregrešil s tem, da je glasoval za Jugoslavijo. Trafiko da bi mu bili vzeli že prej, če bi bilo že prej za Jugoslavijo. Njemu so trafiko vzeli in jo

dali nemčurju, ki je sicer tudi invalid, pa je hišni posestnik in krojač, njegova žena pa šivilja, torej ima zagotovljeno eksistenco brez trafike. Rižnar pa je ostal brez sredstev na cesti.

Kakor mnogo drugih, je moral zaradi svoje narodnosti trpeti krivice tudi g. Kristijan Lajčaher, kateremu so odvzeli koneciji za gostilno, katero je dobil po sedemletnem presledku, ko je bil vojak. Na njegovem domu v Kotmarivasi se nahaja gostilna že nad petdeset let, le med vojno je ni bilo. V odloku, s katerim so mu konecijo odvzeli, so navedene sicer številke mnogih paragrafov, a prvi vzrok, tiči v tem, da so se bali fašisti, da bi se Slovence utegnili zbirati v svoji narodni gostilni. To pravilno domnevo potrjuje rešitev Lajčaherjeve prošnje za podaljšanje orožnega lista, kjer utemeljuje okr. glavar odklonitev prošnje z motivacijo, da je prošee nezanesljiv. Tak "nezanesljiv" je uradni izraz za Slovenca, ker že radi inozemstva ne gre, da bi se reklo kratkomočno, da se to ali ono ne sme dovoliti, ker je prošee Slovenec.

Seveda delajo privatni podjetniki prav tako kakor uradi. Posebno slovi radi takih metod baron Heildorf v Bistrici v Rožu. Izmed nešteti slučajev krivičnega in nepostavnega ravnanja omenimo samo najnovejšega. Še pred Jugoslovansko zasedbo Roža se je pogodil Slovenec Struger s Hellorfovimi upravnikom Mannerjem, la vzame v najem tkz. Otrobovo posestvo. Ker pa prejšnji najemnik ni mogel najti eno leto druge kmetije, je moral čakati Struger eno leto. Medtem so zasedle Rož jugoslovanske čete. Pripomniti moramo, da je veljala Strugerjeva pogodba za 15 let. V sled tega plebiscita Struger ni mogel prej, paravati najemnine kakor februarja lani. Povedali so mu pa, naj še počaka, ker ni znano, koliko bo znašala. Mesec kasneje dobi Struger obvestilo, da mora kupiti takoj par konjev, s katerimi bo vozil za barona po nižani ceni. To je bil seveda samo baronov trik, ki je dobro vedel, da Struger ne zmore toliko, da bi kupil tudi samo enega konja. Hotel je s tem le dobiti povod, da odpove najemnino. To je tudi takoj storil, ko je Struger sporočil, da konje ne more kupiti. Ker zlepa ni šlo, se je obrnil baron na sodnijo, a Struger je uspel dvakrat, končno pa je zmagal vendarle baron. To pa se je zdelo premočno tudi že občini, na čije pritiske se je baron udal toliko, da ostane Struger še do oktobra najemnik, a ko se začne zima, bo slovenski najemnik vendarle na cesti iz edinega vzroka, da je glasoval za Jugoslavijo. Slično je postopal Heildorf napram 50 Slovence!

Po izvršenem plebiscitu je moral nešteto Slovencev zapustiti domovino in zbežati v Jugoslavijo. Nekateri so bežali, ker niso bili varni življenja, drugi, kakor vsi učitelji, mnogo duhovnikov in vsi slovenski uradniki, ker po plebiscitu niso dobili več službe na Koroškem. Stariše in sorodnike pa je pustil seveda marsikaj v ožji domovini, kar je pač umljivo. Povratek, tudi kratak obisk je vsem tem nesrečnežem zabra-

njen. Včasih pomeni to nezasi- no krutos. Tudi o tem samo en sam primer! Neštevilni drugi so slični. Franjo Mušec, sedaj občinski tajnik v Prevaljah, je dobil konec decembra pred lanskega leta obvestilo, da je njegov oče, star 70 let, nevarno obolel. Oče je doma v Svetni vasi pri svojem drugem sinu, ki je posestnik. F. Muller je takoj zabil deželno vlado v Celovcu, oz. policijsko ravateljstvo, da mu dovoli vpotovanje na Koroško. Priložil je predpisano vsoto za takse in kolokvino. Odgovor na dopisnici se je glasil, da policijsko ravateljstvo potovanja ne dovoli, a vzroka ni navedlo. Značilno je, da priloženih pristojbin ni bilo nazaj, čeprav je ostala prošnja nerešena. Te je gospoda v Celovcu vrnila šele na ponovno dregenje.

To bi bilo nekaj slučajev, prihodnji objavimo druge, ki bodo pokazali trpljenje na Koroškem od druge strani.

IZNAJDI TELJI

A. M. WILSON, Inc Patents 320 Victor Bldg., WASHINGTON, D. C.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Naša slovenska knjiga z informacijami glede iznajdb in patentov se vam na zahtevo pošlje brezplačno. Še danes pošite zanjo.

Kretanje parnikov - Shipping News

6. septembra: La Lorraine, Havre; Majestic, Cherbourg; Zealand, Cherbourg; Orduña, Hamburg.	10. oktobra: Berengaria, Cherbourg.
7. septembra: New Amsterdam, Boulogne; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.	11. oktobra: Pres. Polk, Cherbourg; France, Havre; Hannover, Bremen.
18. septembra: Resolute, Hamburg.	12. oktobra: Susquehanna, Bremen; Mount Carol, Hamburg; Taormina, Genova.
20. septembra: Pres. Monroe, Cherbourg.	14. oktobra: La Lorraine, Havre; Olympic, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Orduña, Cherbourg in Hamburg; Saxonia, Cherbourg in Hamburg; Finland, Cherbourg; Arabia, Genova; Belvedere, Trst.
21. septembra: St. Paul, Cherbourg in Hamburg; Kuerstenberg, Hamburg.	17. oktobra: Mauretania, Cherbourg; Resolute, Cherbourg in Hamburg.
23. septembra: France, Havre.	18. oktobra: Pres. Garfield, Cherbourg.
26. septembra: George Washington, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Kronland, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Cretic, Genova.	19. oktobra: Poelhambeau, Havre.
27. septembra: Seydlitz, Bremen.	21. oktobra: Homeric, Cherbourg; La Savoie, Havre; Zealand, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Boulogne; Orduña, Cherbourg in Hamburg; Pres. Wilson, Trst.
28. septembra: Mount Clay, Cherbourg in Hamburg.	24. oktobra: Aquitania, Cherbourg.
30. septembra: Rotterdam, Boulogne.	25. oktobra: Pres. Monroe, Cherbourg; York, Bremen.
1. oktobra: Sierra Nevada, Bremen.	27. oktobra: Toscana, Genova; America, Genova.
3. oktobra: Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg.	28. oktobra: La Fayette, Havre; Majestic, Cherbourg; Kronland, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Conte Rosso, Genova.
4. oktobra: Pres. Van Buren, Cherbourg; Paris, Havre.	31. oktobra: Berengaria.
5. oktobra: Caronia, Cherbourg in Hamburg; Mongolia, Cherbourg in Hamburg; Bayern, Hamburg; Giulio Cesare, Genova.	1. novembra: Paris, Havre.
7. oktobra: America, Cherbourg in Hamburg; Majestic, Cherbourg; Ryndam, Boulogne.	7. novembra: Colombo, Genova.
	11. novembra: Argentina, Trst.

Domača zdravila.
Zažimo in zeliščna zdravila, katere priporoča mgrs. Kneipp v knjigi "DOMAČI ZDRAVNIK".
Imam vedno v zalogi.
Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko opisana vsaka rastlina za kaj se rabi.
M. T. H. PEZDIR
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York
GENERALNO ZASTOPSTVO
JADRANSKE BANKE
in vseh njenih podružnic.
JUGOSLAVIJA
Bograd, Celja, Cevtat, Dubrovnik, Ercagnovi, Jaisa, Kerčula, Kotar, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.
ITALIJA NEMŠKA AVSTRILIJA
Trst, Opatje, Zadar, Dunaj.

IZVEŠUJEMO hitro in po eni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji, in Nemški Avstriji ter izhajajo čeke v kronah, lirah in dolarjih, plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

PRODAJAMO parobrodne v. selembične vozne listke na vse kraje in na vse črte. (Vidi spornaj kretanje parnikov.) Kadar ste na potu v staro dozovino in se nahajate v New Yorku, se vam lo b plačalo, ako se zglasite glede reditve vaših denarnih zudev pri ravateljstvu naše banke v prvem nad-troplju brez odra na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga morda kupili drugje. Zanimani se nam pri Jadranski banki izvsredno v odni pogoji, ki bodo velike koristi za vse one, ki se ho bodo postuževati naše banke.

Frank Sakser State Bank

DR. LORENZ
642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKEGO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZIN.

Moja stroka je zdraviljanje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skusnih v vsaj 40 letih in kar znam slovensko, zato vam moram popolnoma razčistiti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Liket 23 let sem prejel posebno skusnje pri ozdravljanju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zvesti na mena, moja kurb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridičite čimprej, jaz ozdravim zastrupljeno kri, mašujim in lisa po telesu, boleznin v grlu, izjedanje izs. boleznin v oseh, stare rane, ost. ost. živčne in bolani v mahu, juledicah, jetrah, zelodcu, rmenico rvmatizem, katar, siste šila, naduha itd. Uradne ure: V ponedeljek: sredo in petek ob 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota ob 2. dopoldne do 8. svečer; v nedeljah in praznikih ob 10. dopoldne do 2. popoldne.

ZA VAŠ DOLAR =

ete počeno in hitro postreženi kadar rabite uro, zlatino, srebrnino, prstan, diamond, dalje ako želite pravi glasovni Columbia gramofon, slovenske ploče, in če društvo potrebuje pravo svilnata zastavo, regalice, kape itd.; če se obrnete do znanega večletnega trgovca Slovence, kateri razpoliža blago po celi Ameriki nad 16 let pa se nikdar niti kako napravilnost. Poskusite me enkrat pa se boste uprečali.

Pišite po brezplačne cenike na

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

POZOR!
Slovenski, Hrvatski in Srbi,
ki potujejo skozi New York.
Ne pozabite na moj hotel, kjer dobite najboljša prenočišča in boste najbolj postreženi.
Čiste sobe z eno ali dvema posteljama. Proctor za 250 oseb. Domača kabinja. Najnižje cena.
AUGUST BACH, 63 Greenwich St., New York

Praktični Računar

Priročna žepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, še natančno izračunjeno, kakor tudi se izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane 75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York